

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inseratni oddelci: Ljubljana, Seles-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina: 200 dinov mesečno Din 25,—
Za inozemstvo Din 40,—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračaja.

Mariborski teden

V nedeljo je bil zaključen VI. Mariborski teden. Ob tem za naše obmejno gospodarsko, kulturno in socialno življenje važnem dogodku se posvečujemo spomin na neštete skeptične pomisleke, ki so se porajali ob ustanavljanju ter oblikovanju te ustanove. Toda že kratka doba komaj nekoliko let je zadoščala, da je razpršila pomisleke in da je zgovorno posvedočila globoko utemeljeno življenjskost te obmejne gospodarske revije, katere sloves že prehaja meje naše države, kar kaže iz leta v leto množično se število inozemskih gostov. Letos so bila vsa ta dejstva znova potrjena. Pomen Mariborskega tedna se osvetljuje v posebni meri ob tem, da imamo v naši državi še precej večjih mest, ki pa se ne morejo ponasati s slično, tako dobro uspevajočo ustanovo.

Razprševanje prvotnih dvomov in malodušnosti je šlo torej uspešno svoj pot ter izkazalo nesporno resnico, da se Mariborski teden ni samo vzdržal kot ustaljena ustanova ter najprimernejša revijska oblika obmejne gospodarske, kulturne in socialne tvoritve, ampak da kaže diagramsko pušica celo smer navzgor, saj izkazujejo vsakoletne bilance Mariborskega tedna neko sistematično, skladno, etapno izgrajevanje ter izpopolnjevanje.

Kakor je namreč ustanova Mariborskega tedna fundirana v živi potrebi naše severne meje in njenega prebivalstva, tako predstavlja ta metoda preudarnega, sukcesivnega izgrajevanja mnogo varnejše pot do uspeha kakor pa morebitni skokoviti, nagli zamahi, ki jim nujno sledi pešanje. upadanje, pojemanje. Rast Mariborskega tedna sloni na elementih žive potrebe in pravilne delovne metode. Zato se nam za njegov obstoj in razvoj ni treba niti najmanj bati.

Tudi letošnji Mariborski teden je izkazal svojo dopolnitev. Kakor je v zadnjih dveh letih izstopal iz prvotnega okvira Mariborskega tedna predvsem poudarek tekstilstva, te najpomembnejše industrijske produktivne panoge, ki prinaša Mariboru sloves »jugoslovenskega Manchesterja«, tako se je ob letošnjih prireditvah razodel med drugim napredek v trojni smeri.

Najprej se je zrcalil v večjem upoštevanju našega obmejnega kmetovalstva ter njegovih interesov. V programu letošnjega Mariborskega tedna je bila namreč poleg že tradicionalne vinske razstave, združene s poskušnjo vin, uvrščena tudi fitopatološka razstava, ki je imela namen, pokazati glavne ter najnevarnejše škodljivce našega kmetijskega gospodarstva.

Kulturni pomen je bil podprt s programom gledaliških predstav na prostem, s koncerti, razstavo zgodovinskih predmetov in razstavo naše »črne umetnosti«, ki se prizadevno pridružuje silovitemu razmahu te panoge v večjih centrih kulturnega izživljanja.

Tretje torišče, ki je zadobilo ob letošnjem Mariborskem tednu svoj poseben poudarek, se prepleta s interesi zdravstvene politike. V vsej tej množici razstav, od splošno industrijske in tekstilne, obrtne in trgovinske, vrtnarske in tujskoprometne pa do filopatološke, sportne, razstilske itd. se je pojavila letos prvič tudi velika higijenska razstava, ki je prikazala obiskovalcem v voščeni preparatih vse grozote kužnih bolezni in obrambnih sredstev. Tako sta poleg zdravstveno higijenske strani stopila v ospredje tudi naše obmejno kmetovalstvo, ki ima po prevladajočem sadjarstvu ter vrtnarstvu svoje specialne poteze, in naša obmejna kulturna sredina, ki pa je bila žal, radi odgoditve kulturnega tedna na jesen, v enotni emanaciji svoje tvornosti nekoliko cepljena in okrnjena. S tem je bilo tej veličastni reviji naše industrijske produktivnosti, trgovinske razglednosti, obrtniško rokodelskega mojstrstva in drugih večšin ter spretnosti vitstveno posebno obeležje slikovite enotnosti ter enovite pestrosti, ki je dala prireditvam Mariborskega tedna posebno veljavo, vrednost in čar.

Povojni obmejni Maribor je sprožil že marsikatero pobudno misel. Bilo je precej zasnov in načrtov. Marsikaj je že splavalo po vodi, marsikaj je bilo vrženo čez krov. Mariborski teden pa se je na čudovit, nepričakovan način vkoreninil in včlenil v naš obmejni organizem. Postal je neke vrste barometer vsega koristnega obmejnega dela, prizadevanja ter izživljanja. Krepko, plodonosno se je učvrstil ter uveljavil, kakor nekašna pozitivna kompenzacija za vse ono, kar je Maribor v teku let izgubil od kontrole dohodkov pa do velikega županstva, kljubujoč v stiski dobe, v kateri se je Mariborski teden porajal, vsem številnim nergačem, malo-dušnežem, kritikastrom, ki so se bevs-kajoč ter obregujoč zaganjali v ustanovo Mariborskega tedna.

Danes ni več bevskanja in nerganja. Umolknilo je v šumnosti priznanje, saj je Mariborski teden združil v svoji ustvarjalosti sredini vse produktivne sile in tvorne komponente našega obmejnega življenja in izdatno, svežilo pri-
vsem tem delavoljnim sredinam še

KITAJCI ZAHTEVAJO POPOLNI OBRAČUN Z JAPONSKO

Na obeh straneh so v teku velike vojaške priprave, ker računajo, da je vojna neizbežna

Sanghaj, 9. avgusta. o. Vojna med Kitajsko in Japonsko je postala že neizbežna kljub vsej akciji, ki jo vodi japonski poslanik v Nankingu Kavagoje. Japonci se z vso naglico, a tajno pripravljajo na nove vojaške operacije. Velike vojaške priprave na Kitajskem pa se vršijo povsem javno. Sicer se zatrjuje, da bo poslanik Kavagoje še ta teden potoval iz Sanghaja v Nanking, vendar vse kaže, da je Čangkašjek že popolnoma izgubil svoj vpliv na merodajne kroge na Kitajskem, ki za vsako ceno zahtevajo končni obračun z Japonsko, ki se mora v smislu kitajskih zahtev spet umakniti ne le iz obeh kitajskih pokrajin tostran Kitajskega zidu, temveč tudi iz Mandžurije.

Šest kitajskih divizij, ki so dobro oborožene tudi s topovi in tanki, prodira sedaj vzdolž proge Kukar-Tienčin proti severu. Njih prednji motorizirani oddelki so prodrli že do Mahanga, ki je oddaljen 70 km od Tienčina.

Sugijama pesimist

Tokio, 9. avgusta. AA. Vojni minister Sugijama je izjavil po današnjem izrednem zasedanju, da se je sedanji položaj nevarno zasul. Ker je Kitajsko s prodiranjem svojih čet kršila prevzete obveznosti, je postavljeno japonsko potrpljenje na preizkušnjo. Če bo to stanje trajalo dalje, bo morala Japonska seči po orožju. Vojni minister je pristavil, da je doba diplomatskih pogajanj končana in da je mogoče preobrat samo, če si Kitajsko v zadnjem trenutku premisli.

Mir pred viharjem ...

Sanghaj, 9. avgusta. g. Poveljniki nekaterih japonskih vojnih ladij, ki so zasidrane v Tienčinu, so zaprosili kitajske oblasti, da smejo izkrcati več oddelkov svojih mornariških vojakov. Kitajske oblasti so izročile japonsko prošnjo kitajski centralni vladi v Nankingu. V diplomatskih krogih smatrajo sedanji mir za mir pred viharjem. Pričakujejo, da bodo Japonci v severni Kitajski, katerih število je v zadnjih dneh naraslo na preko 40.000 mož, še v teku tega tedna izvedli večje akcije, da prehitijo Kitajce.

45.000 japonskih vojakov

London, 9. avgusta. Reuter. Po neki zakasneli vesti iz Pekinga se potrjuje, da je tja prišlo 3.000 japonskih vojakov pod poveljstvom brigadnega generala Kavabe. To so tri poljske pčote, en polk topništva, en konjeniški polk in en motorizirani oddelki. Japonske čete tabore severnozhodno in južnozhodno od mesta. General Kavabe je zagrozil z najstrožjimi kaznimi kršilec miru.

Čangču, novi načelnik kitajske uprave v Spingu je odstopil. Japonske čete na severnem Kitajskem cenijo danes na 45.000 mož.

Kitajci se bližajo Čaharju

Sanghaj, 9. avgusta. br. Kakor poročajo iz severne Kitajske se veliki oddelki kitajske vojske bližajo Čaharu in namenjajo že v bližnjih dneh prodreti v Jehol v Mandžuriji.

Konec kitajskega Pekinga

Peking, 9. avgusta. g. Zadnji ostanki kitajskih oblasti so včeraj izginili iz Pekinga. Sto let staro kitajsko cesarsko mesto je torej sedaj popolnoma pod japonskim nadzorstvom. Včeraj je 4000 mož broječi japonski oddelki vkorakali v Peking ter zasedel vojašnice mesta. Prispele so tudi 500 težkih tankov, več baterij težkega topništva in oddelki motorizirane armade. Japonske kavalerijske patrle so preiskale vse odprte trgovine, da zaščitijo prihajajoče japonske čete pred napadi. Nemški poslanik v Nankingu demantira vest, da so nemški vojaški svetovalci kitajske centralne vlade v Nankingu bili odpoklicani. Nemški vojaški svetovalci so v stalni zvezi s Kitajsko centralno vlado ter pripravljajo vojaške načrte za primer kitajske japonske vojne.

Japonsko rovarjenje v Pekingju

Sanghaj, 9. avgusta. Havas. Ker je general Čangču podal ostavko in zapustil Peking in ker vrši direktorij petih članov dvojno funkcijo uprave političnega sveta in obične mesta Pekinga, je politični položaj zelo negotov. Po informacijah s kitajske strani so japonska oblastva konferirala s kitajskimi elementi. ki mrze komintang, da bi sestavila novo vlado za Hoepin in Čahar, ki bi se borila proti komunizmu.

Nova oblastva v Pekingju gledajo predvsem na to, da ubijajo pri tamkajšnjem prebivalstvu ves ugled nankinske vlade. Mnogo kitajskih listov je prenehalo izhajati.

Dino Grandi v Rimu

Mussoliniju in Cianu je poročal o svojih londonskih razgovorih

Rim, 9. avgusta. o. V Rim je danes prišel italijanski poslanik v Londonu Dino Grandi. Njegov prihod je baje v zvezi s pripravami za neposredna pogajanja med italijansko in angleško vlado, ki se imajo dovršiti v prihodnjih šestih tednih. Pogajanja se bodo, kakor znano, vršila v Rimu, in se bodo po dosedanjih dispozicijah pričela koncem meseca septembra, ko se angleški poslanik sir Eric Drummond vrne v Rim.

Dobro informirani krogi zatrjujejo, da bo Grandi že te dni podrobno informiral Mussolinija in Ciana ne le o svojih razgovorih, ki jih je imel v Londonu s Chamberlainom, Edenom in Vansittartom glede zblizanja med Italijo in Anglijo, nego tudi o pogajanjih v okviru londonskega nevtiralnostnega odbora in tozadevnih razgovorih, ki jih je imel s predsednikom tega odbora lordom Plymouthom.

Drummond pa

v Londonu ...

London, 9. avgusta. br. Angleški poslanik v Rimu sir Eric Drummond je danes prišel v London. Tu bo ostal nekaj dni. V Foreign Office se bo sestel z višjimi uradniki ministrstva in tudi z državnim podtajnikom Vansittartom, kateremu bo po-

dal podrobno poročilo o svojih poslednjih razgovorih z italijanskim zunanjim ministrom v zvezi s pripravljajočimi se pogajanjimi za ureditev vseh vprašanj, ki se tičejo neposredno italijansko-angleških odnosov. Nato bo bržkone odpotoval na Škotsko, kjer bo prebil svoj dopust. Zatrjuje pa se, da se bo tam sestel z ministrskim predsednikom Chamberlainom in se z njim podrobno posvetoval o nadaljni akciji za zblizanje z Italijo.

Francoski pogoji sporazuma z Italijo

Pariz, 9. avgusta. o. »Echo de Paris« je objavil senzacionalen Pertinaxov članek v katerem se znani politični reporter bavi z zblizanjem med Parizom in Rimom. Ob zaključku pravi, da bi bilo mogoče sporazum med Italijo in Francijo doseči le po izpolnitvi naslednjih pogojev: 1. Italija mora evakuirati Balearsko otočje, 2. Zagotoviti mora popolno svobodo Franciji in Angliji na Sredozemskem morju, 3. Pristati mora na obnovitev pogodb o Tunisu in odnošjih s Francijo v Sahari, ki sta ju sklenila pred leti Mussolini in Laval in ki ju je Italija s svojo propagando med Arabci praktično razveljavila. 4. Končno mora Italija pokazati večje razumevanje za francoske materialne interese v Abesiniji.

Schmidt pri Neurathu

Razgovarjala sta se o perečih mednarodnih vprašanjih »v zelo prijateljski atmosferi«

Dunaj, 9. avgusta. o. Danes je bilo izdano službeno poročilo da je državni tajnik za zunanje zadeve dr. Schmidt v Brandlu na Predariskem obiskal nemškega zunanjega ministra Neuratha, ki je prišel pred dnevi tja na obisk. Razgovoru je prisostvoval tudi državni podtajnik v nemškem ministru za zunanje zadeve in bivši nemški poslanik v Budimpešti Mackensen. Kakor se zatrjuje, sta Schmidt in Neurath govorila o splošnih mednarodnih političnih zadevah. Razgovor je potekel v zelo prijateljski atmosferi.

Kar se tiče abesinskega vprašanja, naglašajo tuokajšnji politični krogi, da to vprašanje prav za prav niti ne spada v okvir italijansko-angleških pogajanj. Priznanje italijanske aneksije abesinskih dežel mora biti izrečeno v Zenevi. V zvezi s tem poudarjajo, da angleška diplomati-

cija že pripravlja teren za to, da bi svet DN na svojem jesenskem zasedanju na kak način rešil to vprašanje.

Italijanski listi beležijo v zvezi s tem informacije, ki jih je objavil »Sunday Express«, po katerih naj bi se v Zenevi mandati abesinskih delegatov ne ratificirali, in sicer z motivacijo, da abesinska vlada dejansko ne obstoja več, ker nima kontrole nad še tako malim delom abesinskega področja.

Kakor znano se je ta formula skušala uporabiti že na spomladanskem zasedanju, vendar se je takrat priznanje italijanske aneksije Abesinije, kakor znano, iz drugih razlogov opustilo. Čim bi se abesinski delegati izločili iz Zeneve, bi se prepustilo vladam posameznih držav, ki so članice DN, da vsaka zase uredi z Italijo to vprašanje. Po zatrevanju italijanskih političnih krogov je ureditev abesinskega vprašanja slej ko prej pogoj, ki ga stavlja Italija za svoje nadaljnje sodelovanje v Zenevi.

»Prager Tagblatt« je včeraj objavil vest, da se je šef avstrijskega generalnega štaba podmaršal Janse včeraj sestel z nemškim vojnim ministrom maršalom Blombergom, ki preživlja svoj dopust v kopalsku Gasteln. List je bil zaradi te svoje informacije zapljen, ker tu trdi, da njegove informacije niso resnične.

Novo ime

občine Zidani most

Beograd, 9. avgusta. p. »Službene Novine« so danes objavile ukaz, s katerim se na predlog notranjega ministra občina Zidani most v laškem arezu preimenuje v občino Loko pri Zidanem mostu.

Italija se hoče čim bolj uveljaviti na morju

Splovitev dveh novih vojnih ladij — Skupni manevri vojske in vojne mornarice

Genova, 9. avgusta. br. Koncem avgusta bodo v Genovi splovili v morje drugo veliko oklopnico »Littorio«, ki obsega 35.000 ton in je dolga 230 m. Na njej bodo namestili 9 topov kalibra 381 mm. Graditi so jo pričeli pred 19 meseci. Oklopnica je posestima vojne ladje »Vittorio Veneto«, »Svečane splovitve se bo udeležil tudi Mussolini.

Italijanska vojna mornarica dobi s to ladjo svojo šesto veliko oklopnico. Poleg tega razpolaga s 19 križarkami po 10.000 ton, s 12 križarkami po 5 do 8.000 ton, z večjim številom rušilev, torpednih ladij, podmornic in drugih manjših in pomožnih vojnih ladij.

V ladjedelnici v Livornu so včeraj splovili v morje torpedni rušilec »Camicia nera«. Splovitvi je prisostvoval generalni tajnik fašistične stranke minister Starace.

Veliki manevri v Siciliji

Rim, 9. avgusta. br. Na Siciliji se jutri prične velike vojne vaje, pri katerih bo sta sodelovali dve armiji. Poleg tega so za manevre angažirali tudi več edinic vojne mornarice in večje število eskadril vojnih hidroplanov in drugih letal. Nadalje se bodo manevrov udeležili tudi veliki oddelki fašistične milice in fašističnih mladinskih organizacij. Pri manevrih bo šlo za to, da se teoretično preizkusijo vse možnosti za uspešno obrambo dežele pred vdorom tujih sil z morske strani.

Manevrom bo prisostvoval tudi ministrski predsednik Mussolini, ki je že dav odpotoval iz Rima proti Siciliji. Popoldne je prišel v Gaeto, kjer ga je množica fašistov navdušeno sprejela. Vojne ladje v gaetski luki so njemu v čast oddale več pozdravnih strelav. Iz Gaeta se je z jahto »Aurora« odpeljal proti jugu. »Aurora« spremljajo ena križarka in 6 torpedovk.

Miaja premeščen na teruelsko bojišče

Republikanski general Lister, ki je začel ofenzivo na svojo pest, pa odstavljen

Pariz, 9. avgusta. o. O poslednjih dogodkih v Madridu poroča »Journal«, da je general Lister, ki je poveljeval vojaškim oddelkom na centralnem odseku madridske fronte, pred dnevi na svojo roko pričel z ofenzivo, meneč, da bo tako razbremenil republikance pri Santandru. Mednarodne brigade, ki so bile pod njegovim vodstvom, so spočetka dosegle nekaj uspehov. Kmalu pa so nacionalisti s protiofenzivo spet zavzeli neugubljene postojanke. V

teh borbah je vojska pod poveljstvom generala Listerja izgubila okrog 20.000 mož.

Ko je valencijska vlada zahtevala pojasnila zaradi tega početja, je general Miaja priznal, da o tej ofenzivi ni imel niti pojma. Zato je bil general Miaja takoj premeščen iz Madrida na bojišče pri Teruelu, general Lister pa je bil sploh odstavljen. Poveljstvo vojske v Madridu je prevzel nekdanji natakarni polkovnik Ortega.

Pred rekonstrukcijo bolgarske vlade

Sofija, 9. avgusta. t. V poslednjih dneh se po Sofiji spet govori o bližnji rekonstrukciji vlade dr. Kjuzevanova. Kralj bi nato proglasil novo ustavo, s katero naj bi se obnovil parlamentarni režim v Bolgariji. Takoj nato naj bi se proglasil nov volilni zakon in razpisale nove volitve.

Žrtve planin

Inomost, 9. avgusta. AA. V bližnjih planinah se je ponesrečilo pet nemških dijakov. Stirje so bili takoj mrtvi.

Preganjanje trockistov v Sovjetski uniji

Moskva, 9. avgusta. br. Preiskava proti trockistom in drugim protirežimskim elementom so se zadnje dni razširile tudi že na Uzbekistan. V Taškentu je bilo aretiranih več višjih uradnikov, med njimi predsednik mestnega upravnega odbora in vodja finančne uprave. Državno tožilstvo jih je osumilo rovarjenja proti režimu. Vsi so bili postavljeni pred vojaško sodišče srednje-azijskega vojaškega okrožja.

Velika ruska naročila v Ameriki

Washington, 9. avgusta. br. Politični krogi v Zedinjenih državah se zelo vznemirjajo sprčo najnovejših ruskih naročil v ameriških ladjedelnicah. Kakor znano je ruska vlada sklenila z ameriškim trustom za jeklo pogodbo, po kateri se bodo v ameriških ladjedelnicah, ki so pod njegovo kontrolo, nsumoda pričele graditi tri 30.000-tonske oklopne vojne ladje za rusko vojno mornarico. Ladje bodo oborožene tudi s topovi kalibra 40,5 mm. Na vsako ladjo bodo postavili po 9 takih in še večje število drugih manjših topov.

Kakor znano, se je že spomlad mudila v Ameriki posebna delegacija ruskega komisarjata za vojno mornarico. Že takrat je skušala z ameriškim ladjedelnicami skleniti tako pogodbo. Obrazi pa so jo preprečili na osnovi določil zakona o nevtiralnosti. Kakor poročajo »New York Times«, pa se je sedaj v New Yorku ustanovila posebna družba pod vodstvom ameriškega državljan Samuela Capa, ki je naročila omenjene tri ladje pri ameriških ladjedelnicah. Cap je svak predsednika sveta ruskih ljudskih komisarjev Molotova.

Nemčija in Podunavje

**Borba agrarne in industrijske fronte bi se dala spora-
zumno rešiti, ako bi odpadli vsi politični pomisleki**

Berlin, 9. avgusta. b. V tujakšnih političnih krogih je v zadnjem času spet poraslo zanimanje za srednjeevropska vprašanja, kar se kaže na znanje v člankih nekaterih naprednih listov. Tako je pred dnevi zbudil pozornost članek v »Frankfurter Zeitung«, ki navadno izraža mnenje nemškega zunanje ministrstva. Zanimiva pa so tudi izjava, ki jih o tem vprašanju objavlja »Europäische Korrespondenz« v svoji zadnji številki.

Članek govori najprej o vzrokih zapletenosti podunavskega vprašanja, nato pa prehaja na gospodarsko plat problema in ugotavlja med drugim: V gospodarski borbi, ki se razvija v srednji Evropi, prihajata povsem jasno do izraza dve fronti: agrarna in industrijska. Prav obstoj te industrijske fronte je razlog in vsebina vsega vprašanja podunavskega bazena in podunavskega sodelovanja.

Toda od gospodarstva do politike je, kakor znano, samo en korak. Podunavsko vprašanje kot politično vprašanje označujejo dva elementa: Na eni strani imamo tu politični dogovor med Avstrijo in Italijo, katerega osnova ni čisto gospodarska. Na drugi strani pa je češkoslovaška, ki se naslanja na Malo antanto in ki vodi svojo borbo z drema ciljem, političnim in go-

spodarskim; politično zaradi svoje varnosti in za ohranitev statusa quo, kar pomeni dejansko tudi proti priključitvi Avstrije k Nemčiji; gospodarsko pa zato, da zaustavi čimdalje večje naraščanje nemškega gospodarskega vpliva v srednji in jugovzhodni Evropi. V zasledovanju teh dveh svojih ciljev je češkoslovaška sprožila idejo o sodelovanju vseh podunavskih držav tako na političnem kakor gospodarskem področju.

Bolj indiferenten partner v tej borbi so agrarne države Podunavja, ki sodelovanja načelno ne odklanjajo, vendar žele, da se izvede popolnoma, tako da bi bili na eni strani vsi agrarni, na drugi pa vsi industrijski interesi. Med te je treba šteti predvsem češkoslovaško, Avstrijo in Nemčijo, ki bi se morale sporazumeti o pravični in enaki razdelitvi svojih izvoznih dobrin. Hodža je že izjavil, da Nemčije ni mogoče izločiti od gospodarskega sodelovanja v Podunavju. Čim je padla ta beseda, je borba izgubila svojo prvotno ostrino in sedaj že iščejo pota, kako naj bi se podunavsko vprašanje rešilo na čisto nov način. Važno pri tem je samo to, da se vprašanje rešuje le na gospodarski osnovi in brez kakršnekoli politične primesi.

Steed brani ČSR

Znani angleški publicist Wickham Steed je imel v Cambridgeu niz predavanj, v katerih je branil bratsko republiko

London, 9. avgusta. b. Na letni liberalni šoli v Cambridgeu je znani angleški publicist imel niz predavanj o češkoslovaškem problemu v Evropi. Steed je zlasti poudarjal nemir, ki se polaša vseh resničnih miroljubov, zaradi znanih načrtov nemških nacistov proti češkoslovaški, obenem pa prikazal v pravi luči napore vseh češkoslovaških državnikov, ki si na vso moč prizadevajo, da bi v državi uvedli zares demokratske institucije. Mnenja je, da bi morala angleška vlada jasno izjaviti, da ne sme noben napadelec, ki bi napadel kako državo, ki je na enak način urejena in orientirana kakor Anglija, računati s tem, da bo Anglija ostala mirna. Angleško oboroževanje je že toliko napredovalo, da to angleška vlada lahko in z velikim učinkom izjavi.

Steedova predavanja na šoli, ki je pod vodstvom Ramsaya Muira, so zbudila veliko zanimanje. Posebno zanimiv je bil oni del njegovih obširnih izjav, v katerem je postavil vprašanje, kaj prav za prav češkoslovaška pomeni za Anglijo. Ali zares lahko ostanejo Angleži povsem mirni,

ako bi v tej državi ugasnila luč svobode, ki svetli tam po zaslugi najboljših češkoslovaških sinov? Steed je trdno prepričan, da se to ne more nikdar zgoditi. Ta svoj zaključek je utemeljil ne le z ideološkimi razlogi, temveč predvsem z angleškimi nacionalnimi interesi.

Steed je nadalje dokazoval, da niso nemške kolonialne zahteve v bistvu nič drugega kakor barantanje, s katerim naj bi si Nemci odkupili svobodne roke v srednji Evropi. Zamisliti pa se je treba v položaj Anglije, ako bi bila češkoslovaška poražena. Nemčija bi si v tem primeru pridobila na evropskem jugovzhodu surovine, ki so ji danes tako potrebne. Angleži morajo biti načelni. Ako bodo svojim načelom dodali še svoje interese, ki so izven dvoma, bodo njih načela absolutna. Zato je čas, da London močito pove, kar misli in kar je v danem primeru njegov interes. Naše oboroževanje bo brez pomena, ako narod ne bo vedel, zakaj se oborožujemo, je Steed zaključil svoja zanimiva izjava, ki so predmet splošne pozornosti v angleški javnosti.

Ostra kritika dr. Mačkovega dela

Poročali smo že o napadih, ki jih objavlja znani zagrebški ekstremni hrvaški nacionalist Joe Matošić v svojem tedniku »Danice« proti voditelju hrvaškega narodnega pokreta dr. Mačku. V zagrebških krogih te napade živahno komentirajo, ker vidijo v njih znak, da se stvari v hrvaškem narodnem pokretu ne razvijajo tako, kakor bi se morale. Najboljši dokaz temu so napadi Joe Matošića, ki bi se kar na slepo srečo gotovo ne upal tako odločno napadati predsednika bivše HSS, če ne bi računali s tem, da bo naletel med Zagrebčani na ugoden odmev.

V nedeljski številki svoje »Danice« je objavil Joe Matošić nov članek v proslavo obletnice smrti pokojnega Stjepana Radića, v katerem poskuša napraviti bilanco uspehov in neuspehov hrvaške politike od tragičnega 8. avgusta 1928 pa do danes. V članku prihaja do zelo zanimivih zaključkov. Uvodoma razpravlja o državnih kvalitetah in približa, da veliki ljudje in državniki ne morejo biti molčečnice. Vsi veliki državniki so navadno tudi veliki govorniki in publicisti, ki imajo vedno svojim narodom kaj povedati. Med take državnike je spadal tudi pokojni Stjepan Radić. »Kako pa je z njegovim naslednikom dr. Mačkom, ki ni bil niti izvoljen, niti z oporoko določen za Radićevo naslednika? Dočim je bil pokojni Radić v vsakem oziru voditelj naroda, je gospod dr. Maček molčeč človek, nepremičen v svojem mišljenju, brez idej in domisljije, slab govornik in še slabši pisatelj in slab politik. Ako objektivno premostimo hrvaško politično zgodovino zadnjih 50 let do današnjih dni, potem moramo že priznati, da še ni nikoli stal na čelu kakve hrvaške stranke človek tako malih sposobnosti, brez iniciative in energije, kakor je ravno dr. Maček. Saj ga ni mogoče niti primerjati z ostalimi hrvaškimi politiki, ki stoje napram njemu nekeje na Olimpu, dočim se on ubada nekeje pri tleh. Kritično motreč njegovo devetletno delo od smrti pokojnega Stjepana Radića, ne moremo reči drugega, da je zelo slab politik, ki molči, ker ne ve ničesar povedati, kako bi se mogla postavljati vprašanja urediti.«

Zelo podprti to svojo smelo trditev, navaja Joe Matošić neki razgovor z dr. Mačkom, ki mu je prostodušno priznal, »jaz sem nesposoben voditi sam svoje domače gospodarstvo, kakor tudi svojo odredniško pisarno in zato se bojim, da bi s stvarjo, ki mi jo predlagate, uspel. Poskušajte najti sposobne ljudi, ker je stvar, ki mi jo predlagate, sicer dobra.« Nato nadaljuje, »da je dr. Maček sprejel neizmerno bogato politično dediščino pokojnih bratov Radićev, boji pa se, da bo dr. Maček to dediščino umiril in zapravil ter potisnil hrvaški narod za 50 let nazaj. Ljudi, ki ne znajo upravitelj izročene jim dediščine, je treba postaviti pod prisilno skrbstvo. Politična dediščina pokojnega Stjepana Radića propada. Hrvatski narod se nahaja v slepi ulici, iz katere ni izhoda. Hrvati potrebujemo voditelja, ki nas bo vodil k zmagi, ne pa molčečnega, ki molči, ker ne ve, kam bi šel in kako bi se obrnil.«

Pisec misli, da bi se moral skoraj sestati kongres bivše HSS in s tajnimi volitvami izvoliti novega predsednika in voditelja za omejeno število let. Kako bi izpadle volitve, ni gotovo. »Sigurno pa je, da je dr. Maček s svojim doseganjem delom že dokazal, kako ni dorasel zgodovinskemu času in položaju, da bi uredil hrvaško vprašanje.«

Matošić se v svoji borbi proti dr. Mačku zaveda, da zanj ni več poti nazaj in da ne bo našel milosti. Zato ugotavlja v članku med drugim tudi z debelimi črkami, »da je pokojni Stjepan Radić odstranil iz vodstva hrvaškega pokreta nedavno pred katastrofo v narodni skupščini dr. Mačka zaradi neke zelo neprijetne afere. Stvar še ni pozabljena in starejši člani stranke molče iz strankarske discipline in ljubezni do hrvaške stvari. Dr. Maček je značilen primer podeželskega odvetnika, ki izgublja pravde, pri katerih je treba solidnega znanja in sposobnosti ter jih dobiva samo, če nasprotnik sam priznava svoje krivice in išče sporazumne rešitve. Vsa politika dr. Mačka se izživlja v tem, da brska po sporazumu, kakor slepa kura po smetišču... Značajni ljudje sami demisionirajo, če vidijo, da niso dorasli svojim nalogom. Dr. Maček pa ima še eno veliko napako, ki ga degradira v vrste navadnih politikantov. Mož ne zna izbirati svojih sodelavcev. Okoli njega se zbira štab ne-inteligentnih in nepismenih ljudi, ki bi jih drugi voditelj ne postavil v svoji politični pisarni niti za vratarje. Ti ljudje bodo danes ali jutri odločevali o usodi hrvaškega naroda. Dr. Maček je človek, ki se ves podvzre vplivu laskačev in prilizencev.«

Končno očita Matošić dr. Mačku še to, da je izgubil še tisto malo energije, kar jo je imel. To pripisuje njegovemu zasebnemu življenju.

Aretacija vodje madžarskih fašistov

Budimpešta, 9. avgusta. b. Tujakšnja policija je aretirala te dni bivšega majorja generalnega štaba Ferencza Szálasija, ustanovitelja madžarske fašistične stranke, ki si je nadela demagoško ime »stranka narodne volje«. Vzrok aretacije je Szálasijevo rovarjenje med narodom proti državi oblasti. Iz istega vzroka je bil pred kratkim obsojen na štiri mesece ječe, kazni pa ni odedel. Sedaj je bil tiskati brošuro pod naslovom »Četrta okrožnica«, v katerih pogumno ponavlja trditve, zaradi katerih je bil obsojen. Med drugim zanika, da bi bil oborožil 10.000 mož z namenom da izvede državni prevrat in se sam polasti oblasti. Ako bi to bilo res, pravi Szálasi, potem bi bila oblast že davno v njegovih rokah. Szálasi trdi nadalje, da madžarskega fašizma oblasti ne bodo več mogli zatreti, dasi so razpustile »stranko narodne volje«. Njegov pokret je samo praktično izvajanje načel »hungarizma«, ki proglašajo zvestoto državnemu upravitelju za glavno dolžnost. Glavne Szálasijeve zahteve v pogledu državne ureditve pa so: 1. Narodno suvereno pravo kot glavna osnova notranjopolitičnega reda in najpomembnejši državotvorni činitelj. 2. Državni poglavar z ustavnim sodiščem kot glavni predstavnik znanje in moči države ter kot edina odgovorna in nadzorna oblast. 3. Državni poglavar z državnim štabnim zborom kot glavni voditelj mednarodne politike s pravico izvajanja izredne pravomočnosti. 4. Stanovsko in korporacijsko predstavništvo kot uradna oblast za sankcije, eksekucije in gospodarska vprašanja.

Iz državne službe

Beograd, 9. avgusta. p. Za računovodjo v 10. položajni skupini je bil imenovan pri podružnici Pošte hranilnice v Ljubljani zvanik Josip Lazar.

Beleške

Slovenska zavest

V nedeljo je bil dan slovenskih fantov, ki so se zbirali na raznih taborih. Zgleda se, da temeljne plasti v globinah in spregovorile svoje besede. Prežete z idejo notranje nujne samostojnosti, iščejo svojo lastno mesto in postavljajo tej podobi pravo mesto in obliko v jugoslovanskem in kulturnem in političnem svetu. Govorimo namreč z jezikom nedeljskega »Slovenca« uvoznika, ki je pozabil pristaviti, kako izgleda to iskanje »svoje lastne podobe« z zavijanjem in razvijanjem plemenskih zastav, ki postaja že smešno in vredno žogč satire novega Cankarja. Gospodje, ki so bili v nedeljo na taborih v Radovljici in Konjicah, nas že razumejo, kaj mislimo s tem »razvijanjem in zavijanjem«, ki ni pravič fantovski. Kajti prva lastnost pravih slovenskih fantov je korajžja, iskreno povedati in pokazati svoje prepričanje, ne ga pa obračati po vremenu, ali celo za ljubo slučajnih gostov, ki jih je zanesla pot na torišča »samorodnih slovenskih težej in manifestacij pravega izrazitega slovenstva.«

Ako že enkrat pišete, »močna in silna mora biti zavest Slovencev, močno in silno mora biti tudi bistvo slovenstva samega,« potem se vsaj po tem ravnejte da se vam lahko smeje v lice vsak vaš unitaristični prijatelj in zaveznik z one strani zemunskega mostu, ko vidi, kako daleč so pri vas besede od dejanj.

V znamenju Kristusove fronte

Ponedeljski »Slovenec« ve povedati o taborih slovenskih fantov, da so bili lepo uspešni. Govorniki so bili povsod zelo »udarni in prepričevalni«. Posebno udaren je bil rajhenburški konzistorijalni svetnik gospod Tratnik, ki je zlasti staršem naslovil lepe besede o njihovi odgovornosti za pravilno vzgojo svojih otrok. Dejal je, da se »svet zmirno bolj loči v dva tabora, na eni strani kuje svojo fronto sam črni hudič, na drugi pa Kristus. Za kristjana skoraj ni omahovanja, kam naj se nagne. Za nas velja edina Kristusova fronta: Bog živi!«

Mogočeno je uspel tudi tabor v Slovenskih Konjicah, kjer je bilo v povorki 9 jezdecov, 14 koles, 44 moških članov, 90 narodnih noš, 21 krojev, 120 dečkov, 270 ljudi na 18 vozovih in 240 žensk, skupaj 935 oseb. V povorki je korakal starešina sreskega sodišča gospod Levstek, kakor še nekateri drugi gospodje. Pridružil se jim pa ni narodni poslanec Karlo Gajšek, ki se je tudi odločil za Kristusovo fronto in je se ogledoval v družbi svojega »starega prijatelja« arhiidakona Franca Tovornika povorko.

Izrabljanje prižnice

»Samouprava« je hudo užaljena, ker so poslednje dni »v pravoslavni cerkvi čitali svečeniki neke odloke, ki nimajo nobene zveze s krščansko ljubeznijo. Ob tej priliki se nekateri svečeniki niso mogli vzdržati, da ne bi v božjem hramu komentirali te odloke s svojimi domati. Političnih govorov se niso mogli celotno izogibati. Svečeniki, od katerih bi to že lahko pričakovali. In tako smo čuli iz mesta, s katerega bi morali čuti samo propovedovanje ljubezni in miru, izrazke, ki kaj malo pristojajo duhovnikom. Kar je še posebno hudo, je to, da so uporabljali take izraze za pripadnike svoje pravoslavne cerkve.«

Glavni organ JRZ ker ne more razumeti vsega tega, kar se danes baje dogaja po njegovih informacijah v pravoslavni cerkvi in je silno ogorčen, da se izrablja prižnica v politične svrhe. Gospodje paš pozabljajo, da je vse to, kar se sedaj dogaja po pravoslavni cerkvi, le samo senca tega, česar smo mi navajeni že desetletja. In če smo kdaj ravno to gospodo opozarjali na vsa ta žalostna dejstva, nismo našli pri njih nobenega razumevanja. Omenimo naj samo poslanico katoliških škofov proti Sokolstvu, ki so jo čitali po katoliških cerkvah s še drugačnimi komentarji, kakor pa čitajo danes pravoslavni jereji »neki odlok« po svojih cerkvah. Ako nam gospodje je okoli »Samouprave« tega ne verujejo, naj se informirajo kar pri gospodu senatorju Smoderu.

Pozabljen advokat diktature

Med najbolj vnetimi slovenborci in apostoli novi slovenski samonikosti prikojene demokracije je vsekakor jenijski odvetnik dr. Ivo Štempihar, ki zalaga s svojimi pisanimi izsledki »Slovenij«, »Sodobnost«, »Slovensko zemljo« in »Neodvisnost«. Posebno na piki ima jugoslovanske nacionaliste in vse pristase politike 6. januarja, na katere je nasul že cele gore ognja in žvepla. Mi mu na njegove pisarije namenoma nismo odgovarjali, opravila pa je z njim prav temeljito »Delavska Politika«, ki je posegla malo nazaj v zgodovino publicističnega udejstvovanja jenijskega slovenoborskega ideologa. Mož je bil namreč eden največjih pobornikov in zagovornikov 6. januarske politike, ki mu je bila »genialna operacija«, ker je razpustila vse politične stranke. Po zamenjavi plemenskih zastav z modro-belo-rdečo trobojnico je ves vznidil napisal v »Jugoslovane« uvoznik »Adieu les drapeaux«, v katerem je dejal, naj za plemenski zastavi vrnemo »v ogenj pozabljenja tudi vse miselne trofeje, ki so bile nekoč krivične zastave strankarskih bojev.« Gospod dr. Štempihar je bil tudi velik oboževalec diktatorskega režima Petra Živkovića, ki je izdal z zakonom o razdelitvi na banovine naravnost »diven zakon«. Vlada deklaracija od 4. julija z njeno integralno jugoslovansko usmerjenostjo mu je bila potrdilo »političnega istoimenstva treh plemenskih samonikosti.« Kot pokloni zagovornik je tudi ostro odgovarjal na kritiko Scotus Vistorja, ki jo je napisal proti diktaturi v Jugoslaviji in povečeval »etiko jugoslovanske diktature«, dne 7. decembra 1930 pa je napisal sledeči globoki stavek: »Biti za politiko 6. januarja se pravi biti za pristno demokracijo.«

Odmev prihovskega procesa

Nedeljski »Slovenec« objavlja popravek državnega tožila v Celju g. dr. D. Rusa glede na »Slovenca« članek o sodbi v prihovskem procesu. Gospod dr. Rus ugotavlja, da ni resnična »Slovenca« trditev, da je ostal izven harmoničnega okvira cele razprave samo državni tožilec, ki je hvalil, kar bi moral grajati. Res je le, da je državni tožilec vztrajal dosledno v polnem obse-

Potrjena obsodba „katoliškega mladeniča“

Po objavi sodbe v prihovskem procesu se je razpisal »Slovenec« v uvozniku z donatim naslovom »Pravica je zadoščena«. V njem je hotel dokazati, da so bili neboljeglji vrli katoliški akademiki, ki so se pripeljali v Maribor iz Ljubljane demonstrirati proti jugoslovanskim nacionalistom, neboljeglji čreda najmirnejših ovčic, katere so hoteli raztrgati jugoslovanski volkov. Pri tem je bil tudi ponosno napisal: »Sicer pa ves svet ve, da naša katoliška mladina še nikoli ni izvršila nobenega političnega zločina, ker hodi v šole katoliške vernosti, vesti in morale, dočim jugoslovanski unitaristični integralni nacionalizem odkrito uči nasilje in se ne boji nobenih sredstev v izvajanju tega svojega programa, za kar imamo v Sloveniji in po vsej državi brezštevne dokaze.«

Ni še preteklo deset dni, odkar je »Slovenec« napisal svoje svečano izpričevalo o vzornem in lepem vedenju katoliške mladine in jo postavil za vzor vsem mladim generacijam Jugoslavije. Včeraj pa se je vršila pred ljubljanskim apelacijskim sodiščem zelo zanimiva prizivna razprava v zadevi kazenskega postopanja proti odličnemu katoliškemu mladeniču in predstavniku Kmetijskega zbora za dravsko banovino, gospodu Antonu Kuku iz Slovenskih Konjic.

Državni tožilec v Celju je obtožil Kuka prestopka telesne poškodbe v smislu § 180. in 181. k. z. Ozadje te obtožbe so bile priprave za občinske volitve, ki so bile v Konjicah 25. oktobra lani. Volilna borba je bila zelo ostra, toda, dočim je opozicija agitirala za svojo kandidatno listo le z letaki, so se prišasti JRZ liste organizirali pod vodstvom obtoženega Kuka v posebne oddelke. Te skupine so po Kukovih zahtevanjih imele le namen, pobirati opozicijske letake, vendar vse okolnosti kažejo, da je bila njih naloga dejansko širša.

Kuk je namreč prišel na večer pred volitvami okrog polnoči z dvema tovarišema pred postopje, v katerem stanju sreski tajnik JNS g. Ciril Zagar. Trojica pod Kukovim vodstvom je bila oborožena s palicami in drugimi priročnimi predmeti. Istočasno je tudi še druga skupina pripravila zasedo na dvorišču Zagarjeve hiše, v malih razdaljah drug hiše pa se je razmestilo še več drugih skupin, tako da je bila Zagarjeva hiša docela obkrožena od kakih 40 ljudi.

Med tem časom je bilo pri Zagarju zbranih nekaj nacionalistov, ki so slavili odhodno nekega svojega prijatelja. Ko, so kmalu po polnoči prišli gostje z Zagarjem iz hiše do vrtnih vrat, je sledil napad. Prišlo je do pretepanja v katerem je obtoženi

Kuk na tleh ležečega Zagarja — tedaj v stanju, ko se ni mogel braniti — naskočil in mu porinil nož v hrbet. Hujše poškodbe je dobil tudi Zagarjev prijatelj Franc Bertonec, po več udarcem pa tudi drugi nacionalisti, ki so bili zbrani v Zagarjevi hiši.

Napad je bil zelo divji in dve priči, ki sta od daleč opazovali njegov potek, sta izpovedali, da takega divjanja še nista videli. Seveda so napadalcu ves ta čas drug drugega vzpodbujali, naj kar navale na nacionaliste, češ da so to komunisti in brezverci, ki jih je treba pobiti. Posebno okreten je bil obtoženi Kuk, sin kumice v nedeljo 8. t. m. v Konjicah blagoslovljenega prapora »Slovenskih fantov«. Kuk je od vsega početka pred sodiščem odločno tajil vsako krivdo za poškodbo, ki je bila prizadeta Zagarju. Dasi je orožništvo precej pozno prišlo na bojišče, so vendar nepristranske priče s popolno gotovostjo potrdile, da je bil storilec obtoženi Kuk. Zato je sodišče v Celju spoznalo njegovo krivdo in ga obsodilo.

Kuk pa se je proti tej razsodbi pritožil na apelacijsko sodišče v Ljubljani, kjer se je danes vršila pet ur trajajoča prizivna razprava, v kateri so sodili kot predsednik apelacijski sodnik dr. Lasser, kot prisednik pa apelacijski sodnik dr. Ogoreutz in dr. Prešern. Pri današnji razpravi so bile ponovno zaslišane tri priče iz skupine Zagarjevih gostov, dve priči iz Kukove skupine in en orožnik. Prve tri priče so s svojo gotovostjo ponovno potrdile, da je Kuk na trebuhu ležečega Zagarja zabodel v hrbet. Priči iz Kukove skupine sta sicer skušali Kuka razbremeniti, vendar njune izpovedi niso mogle priti v poštev, ker priči nista bili ves čas napada navzoči.

Obtoženec branilec odvetnik dr. Macarol iz Slov. Konjic je skušal v obširni prizivni obrazložitvi omajati verodostojnost priči iz Zagarjeve skupine. Višji državni tožilec dr. Kravina in zastopnik zasebnih udeležencev ljubljanski odvetnik dr. Marjan Zajc sta v obširnih govorih ovrgla vse trditve prizivatelja. Po kratkem posvetovanju je predsednik prizivnega senata razglasil sodbo, s katero je bil Anton Kuk spoznan krivim v smislu obtožbe prestopka telesne poškodbe po §§ 180/II. in 181/II. k. z. in obsojen na 2 in pol meseca nepogojnega strogega zapora ter v plačilo vseh stroškov kazenskega postopanja in izvršitve kazni. Nadalje je bil Kuk obsojen tudi v plačilo odškodnin zasebnim udeležencem in sicer Cirilu Zagarju skupno 2.470 din, Francu Bertoncju 500 din in OUZD v Celju 753.25 din, plačati pa mora tudi provprečnino. Sodba je pravomočna.

Židi in razdelitev Palestine

Cionistični kongres bo sprejel danes resolucijo o britanskem načrtu o razdelitvi Palestine

Curich, 9. avgusta. AA. Cionistični kongres je včeraj na neuradni seji nadaljeval debato o britanskem načrtu o razdelitvi Palestine na dve dele. Nekateri delegati so zavzeli stališče, da je treba sprejeti britanski načrt, kot osnovo za nadaljnja pogajanja. V tem smislu je posebn govornik palestinski delegat Ben-Gurion, ki je poudarjal, da je treba pristati na židovsko državo, četudi v kar najtežjih mejah, če to ponudi mandatna oblast. Glavno je, da dobe židi lastno državo, pa naj bo še tako nezmatna. Kakor hitro bodo imeli svojo državo, bodo imeli osnovo, na podlagi katere bodo mogli urediti svoj položaj do drugih držav. Če bo ta država dejansko enakopravna, bo imela do neke meje značaj velike države. Zanj je glavno, da bo bodoča židovska država mogla v 14 dneh sprejeti še pol milijon priseljenskih židov. V tem primeru bodo židje po svojem številu močnejši od vsega arabskega življa vzhodno in zahodno od Jordana.

gu na vloženi tožbi zoper prvo skupino 15 obtožencev. Zato tudi ni res, da je šele predsednik senata skušal spraviti državne tožila nazaj v okvir z neko svojo pripombo. Res pa je, da je senatni predsednik sam v obrazložitvi razsodbe poudaril, da je bilo postopanje državnega tožila povsem pravilno. Končno ugotavlja g. dr. Rus, da ni resnična »Slovenca« trditev, da je šele dr. Ogriček prav na koncu obravnave državnega tožila s svojim silnim govorom potisnil nazaj, kamor spada. Stvarno je bil gospod dr. Ogriček tisti, ki je slovesno zagotovil, da se slučaj s pošiljanjem mladeničev na politične demonstracije ne bodo več dogajali.

Vera in politika

V glasilih JRZ, ki izhajajo v pokrajinah s pravoslavnim prebivalstvom, čitamo zadnje dni celo vrsto toplih pozivov na naslov pravoslavne duhovščine, naj se ne meša v politiko in očuva vero pred političnimi borbami. Tako pravijo »Vrbske novice«, da pričakujejo vsi pristasi JRZ kot verni pripadniki pravoslavne cerkve in dobri sinovi te države od svojih škofov in duhovnih pastirjev, da bodo storili vse, da se cerkev in vera ne mešata v politiko. Za politiko in sme biti prostora v hiši božji, ker je cerkev kraj božjih ljudi, ki morajo propovedovati mir in ljubezen, ne pa sovraštva in mržnje. Prav tako roti glavni organ JRZ za primorsko banovino »Država« vodstvo pravoslavne cerkve, »naj prepreči vmešavanje vere in cerkve v politiko. Vera in cerkev morata ostati nad in izven politike ter računov politikov.«

Vladimir Radić

hodi svojo pot

Na drugem mestu objavljamo izvelec iz napadov zagrebškega novinarja Joe Matošića na voditelja dr. Mačka. V listu »Danice«, ki je last gospoda Matošića, je do zadnje številke objavljala svoje ideološke članke tudi hčerka pokojnega Stjepana Radića, gospa Devčić-Radićeva. Zaradi napadov na predsednika bivše HSS je javno izjavila, da ne bo več pisala v »Danico«. Njen brat Vladimir Radić pa je drugega mnenja in je objavil v »Danici«, ki se obračuna na dr. Mačkom, daljši članek o Mussoliniju in italijanskem narodu z debelim podnaslovom, »napisan specielno za Danico«. Ko so ga novinarji povprašali, kako more pisati v ta list, ki tako žolčno napada dr. Mačka, je izjavil, da odgovarja samo za to, kar je sam napisal. Drugo se njega ne tiče.

Nekateri drugi zastopniki so nasprotovali britanskemu načrtu in zahtevali, da naj kongres s posebno resolucijo načrt opusti.

Debata o britanskem načrtu se bo nadaljevala v torek. Takrat bodo sprejeli tudi resolucijo o njej. V torek pričakujejo tudi prihoda cionističnega voditelja dr. Weizmanna v Curich.

Naš poslanik v Bukarešti nastopil svojo službo

Beograd, 9. avgusta. AA. Vladislav Martinac, bivši pomočnik zunanjega ministrstva se je 8. t. m. odpeljal na svoje novo mesto za poslanika kraljevine Jugoslavije v Varšavi. Na postaji so se od njega opustili višji uradniki zunanjega ministrstva.

Iz sodne službe

Beograd, 9. avgusta. p. Sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Jakob Prešern je napredoval iz 8/2 v 8/1. Iz 6. v 5. položajno skupino sta napredovala starešini sreskega sodišča Anton Sporn v Črnomlju in sodnik sreskega sodišča dr. Stojan Bajič v Ljubljani.

Sodnik ljubljanskega okrožnega sodišča Vinko Strukej je premeščen v Tjesno in imenovan za starešino tamkajšnjega sreskega sodišča.

Obletnica smrti

Stjepana Radića

Zagreb, 9. avgusta. o. Po vseh hrvaških krajih so danes darovali maše zadušnice v spomin na pokojnega voditelja Stjepana Radića, ki je pred 9 leti podlegel poškodbam, dobljenim ob priliki atentata v narodni skupščini. V Zagrebu je bila zadušnica v stolnici. Dr. Maček se je ni udeležil in ga je zastopal inž. Košutić. Po maši so odšli na pokopališče ter se poklonili na grobu pokojnega voditelja.

Natakarska stavka v Zagrebu

Zagreb, 9. avgusta. o. Natakarska stavka traja že tri dni. Natakarji kakor tudi delodajalci so imeli tudi danes več sestankov. Kakor zatrjujejo, se bodo pričela med njimi pogajanja, pri katerih bo posredovala inspekcija dela. Natakarji nameravajo otvoriti posebno kuhinjo za svoje siromake tovariše, da bodo lažje vzdržali stavko. V ostalem med natakarji ni soglasja. Natakarji večjih kavarn sploh niso bili za stavko. Doslej ni prišlo do incidentov.

Beograd, 9. avgusta. p. Za kontraktualnega uradnika-zdravnika pri notranjem oddelku državne bolnice v Ljubljani je imenovan zdravnik dr. Igor Tavčar.

Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo: Jasnó v zahodnih krajih, drugod pa prevladuje oblačno z nekaj dežja v drinski banovini. V zadnjih 24 urah je bilo nekoliko dežja v vzhodni polovici. Temperatura se ni mnogo spremenila. Najnižja toplota Srbljevo 10, najvišja Mostar 36 stopinj.

Zemunska vremenska napoved: Lepo vreme, pretežno jasno v vsej krajlini, le v jugovzhodnih predelih bo oblačnost nekoliko narasla. Manjše krajevne nevihte so možne znotraj države. Temperatura brez posebne spremembe.

Zagreška: Oblačno, vetrovno in vobče skremneljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za danes: Velika možnost neviht, soparno, vendar pa več tako vroče.

Naši kraji in ljudje

Prva tekma koscev v Prekmurju

Murska Sobota, 7. avgusta.

V nedeljo 1. avgusta je bila v Črnelavcih tekma koscev, prvi kulturni kmečki praznik te vrste v Prekmurju. Priredilo ga je Društvo kmečkih fantov in deklet. Bila je nepričakovano lepa manifestacija kmečke misli in sloge kmečke mladine.

Na Zibrikovem travniku tik Radgonske ceste se je popoldne zbrala velika množica ljudi, kljub temu, da se je obetal dež. Trinajst zastavic je delilo travnik v trinajst enakih delov. Vsak zaznamovan s svojo številko. Pred tekmo so govorniki zbranim množicam očitali pomen današnje praznika in »Društvo kmečkih fantov in deklet« sploh. Poudarjali so potrebo kmečke mladine po izobrazbi, po slogi. Tu so stali premnogi očeti in matere ter svetilhi oči poslušali jurista Kovača, ki jim je govoril o »kufrih«, ki jih njih nedorasle hčere vlačijo po fronti življenja, po Franciji in Nemčiji, kakor so te iste »kufre« nekdo vlačil njih očete po Galiciji in drugih frontah.

Po govornih se pozornost ljudi zopet obrača na tistih trinajst, ki stojijo pred svojimi številkami, s kosami v rokah. Na eni strani travnika je cesta, na drugi koroza. Na obeh straneh se gnetejo ljudje.

— Voj to moje kukurce! — vpije kmet nad ljudmi.

— Dosta mi je voda škodé napravil! — Štrti dobi samo kosou, — razlega nekdo.

— Že brusi! — Trinajst kamnov drsi po kosah, ljudje se prestopajo, četverokotnik okrog travnika se zojuje, zapiski Kovač hiti od številke do številke.

— Gda vam damo znak, te začnete! — Jemlje jim kose iz rok in jih polaga v travo.

— Vsi tja! — Tam je miza z vinom in vsak dobi pred tekmo brizgane.

Na govorniškem odru se nervozno dogovarjajo za znake.

— Kakšni signal damo, — Prisma, vi sem hūte!

— Ciganski kapelnik hiti na oder.

— Vi bojte tū. Vi bodete signale dajali.

— Kosci so zopet ob kosah in svojih številkah. Mišice jim podhrtevajo. Kovač hiti proti travniku:

— Na tretji znak začnete kositi!

— Kosci se vzvraajo, tesneje prijemljejo kose. Trava je lepa. Prvi plast —

— Tovariši kosci! — Vpije Kovač.

— Ko prikosite do konca, dvignite koso in zakličite svojo številko. Potem kosite takoj nazaj!

— Sti vsi na mestu? —

— Z odra kličejo: — Prvi znak! —

— Trenutek je popolna tišina. Cigan daje znamenje s trobento.

— Še enkrat! — Drugi signal se razlega čez travnik. Roke koscev so napete. Kose so zasajene v travo — za prvi plast.

— In tretji! —

— Signal se duši v hrupu ljudi. Kose so zaple, cigan udarja spodaj na boben in kosci kose v taktu.

— Naj preneha bobnat! — kliče nekdo. Boben je utihnil in le še sedaj se začneja prava tekma. Jurist Podlessek je med prvimi.

— Časomeri, sem! —

Fotograf nastavlja aparat.

Po travi jim ne hote, — opominjajo ti, — ki silijo preveč v ospredje.

Plasti padajo, trinajst teles se pripogiba nad travo. Kmet iz Satahovec prehiteva Podleska. Nekdo brusi.

— Neji brusi!... vpijejo ljudje. Dva-krat, trikrat je zapel kamen in tekmovalci je zopet pripogibajo, ljudje zadržano diha-jo.

— Naprej — znak: ena minuta! —

Cigan daje signal. Šest ljudi beleež rezultate. Kosci se ob signalu vzvraajo.

— Vi delajte, signal je za časomerce! —

Eden zopet brusi. Ljudje vpijejo, iztega-jo roke.

— Dve minuti! —

Kosci dosegaajo polovico travnika. Podlessek ni več med prvimi. Stari oče zaostaja.

— Tri minute! —

— Ejni že nazaj kosil! —

Krepak, silovalas kmet dviga koso: Številka dve! —

— Aha. Hoooy... Friško! —

— Ejniva... Tudi na lepoto se gre! —

— Satahovec! bodo prvi! —

— Dajte znak, — štiri minute! —

Fotograf nastavlja aparat pred prvega. — Voj to nikaj. Prvega pa zadnjega mora slikati. —

— Drži se. — Nazaj. — Nazaj! —

— Pet minut! —

— Ta dobi! —

— Prosim tihol! — Zdaj čas bliskovito gre.

— Pet minut dvajset! — Signal! — Dva sta čisto pri robu. Kateri bo prvi dvignil koso? Nekdo iztega marelo: — Lajči! —

— Pet trideset! —

— Številka dve! — Številka dve dviga koso, ljudje vzklikajo. Njegovo ime piše šest ljudi.

— Pet štirideset! —

— Številka trinajst! —

— Je že tudi zunaj! —

— Pet petdeset! —

Zdaj tekmovalci drug za drugim dvigajo kose. Samo stari oče se peha še daleč za-
daj, kosa se mu zatika, bled je v obraz.

Propaganda za novi ljubljanski kolodvor

Sklepi prve seje akcijskega odbora

Ljubljana, 9. avgusta.

V mestni posvetovalnici se je dopoldne vršila prva seja propagandnega odbora akcijskega odbora za rešitev ljubljanskega železniškega vprašanja. Sejo je vodil mestni svetnik konservator dr. Stele, navzoči pa so bili tudi predsednik odbora univ. prof. inž. Horvat in pa predstavniki posameznih propagandnih panog, ki so izrazili svojo pripravljenost, da akciji s sliko ter z živo in tiskano besedo pomagajo do uspeha. Načelnik dr. Stele je v svojem nagovoru poudarjal, da gleda javnost na ves problem predvsem z urbanističnega vidika, ker je nujna zahteva Ljubljane, da ohrani svoje pokrajinske lepote, po katerih predstavlja eno najzgodnejših turističnih krajev v državi. V debato je posegla še množica drugih govornikov, med njimi univ. prof. inž. Hrovat, načelnik mestnega kulturnega oddelka dr. Mole, mestni svetnik dr. Korun, direktor. Zdrž. trgovcev Golob, predsednik Zdrženja kinopodjetnikov Kham in zastopnik Avtomobilskega kluba Kristan. V glavnem so bili sprejeti naslednji sklepi:

— Akcijski odbor naj čim prej ustanovi lastno pisarno, ki bo reševala vse nujne tekoče zadeve. V propagandne namene je treba izkoristiti zlasti vse pojave, ki so v zvezi s prometno preobremenitvijo ljubljanskega kolodvora in z nedostatkami dosedanjih železniških naprav. Prav te dni smo bili nekajkrat zapored priče nerodnih že-

Nesreče na progi in na cesti

Žrtve preobremenjenosti in velikega prometa

Ljubljana, 9. avgusta.

Zadnji čas kar ne pridemo iz prometnih nesreč na cestah, te dni pa so se začele v gostem številu množiti nezgode na železniških progah. Ponedeljsko »Jutro« je na kratko poročalo o tem, da so večeraj jutraj na kretnici, ki loči glavna trita kamniške in gorenske proge na gorenskem kolodvoru skočili trije tovorni vozovi s tira in za nekaj ur zajezili ves promet na tej važni mednarodni liniji. Nezgoda, ki bi ji na vsaki drugi, z vsem potrebnim opremljenosti postaji prišli že v kakšne pol ure do živga, je povzročila dolgotrajne zamude vseh dopoldanskih vlakov, a potniki je seničnega brzega vlaka, ki prihaja po navadi nekaj minut pred 9. v Ljubljano, so morali pred železniškim prelazom na Janševi cesti izstopiti z vso svojo prtljago in peš nadaljevati pot do glavnega kolodvora.

Snoči pa je prišlo prav tako na gorenskem kolodvoru do nove nesreče, ki bi bila skorajda utegnila terjati življenje mladega delavca. Ob 20.30, takoj po prihodu gorenskega vlaka, so našli železničarji poleg kolodvorskega skladišča med tračnicami neznanca vsega v krvi z odrezano desno roko. Ponesrečenca so takoj potegnili s tira in telefonirali po reševalce, ki so ga jadrno odpeljali v bolnišnico. Tam so ugotovili, da gre za 30-letnega zidarja Janeza Pavliča, ki je po rodu od Sv. Ane v Slov. goricah, stanuje pa v Jesenkovi ulici. Ker mu je

Cetrti je jurist Podlessek.

— Šest minut! — ... Šest petnajst! — ... Sedem minut! — Zdaj korakajo na travnik dekleta v narodnih nošah, ena nosi zajtrk koscem, košaro na glavi in »rasohe« v rokah.

— Zaj 'do ečke ščali!... —

— Vó tirajo, soudili 'do, zaj 'do soudili! — kličejo ljudje.

— Kak se oni tan zovóje? —

— Znao san, ka de ščančar prvi. —

Komisija za pregled hiti zdaj na travnik.

— Zdaj bomo sodili in pri Zibriku vam povemo rezultate! — kliče nekdo ljudem. Pri Zibriku naglo postavljajo mize, nosijo vino. Zelene zastavice s štiripersono delijo palapalo v vetru. Ciganska godba že igra. Prvi pari se že vrtijo na skednju. Danes je kmečko delo dobilo v Črnelavcih priznanje, ki mu gre. Ljudem se iskrijo oči, ko posegajo po vinu in po deklinskih pasovih, samozvestno pravijo danes te oči: Mi, ki orjemo in kosimo v potu svojega obraza...

Katarina Spur.

hudiini notranjimi poškodbami. Iz Trebnjega so pripeljali sedlarskega pomočnika Antona Tavčarja, ki ga je na cesti v Trebnjem večeraj prav tako povozil neznan dirkač in mu prizadel hude poškodbe po glavi in životu. Avtomoban Jože Kavčič iz Rožne doline je v Jaršah padel z motocikla in se hudo poškodoval po glavi. Mimo drugih pa so sprejeli v oskrbo tudi dva nesrečna biciklista, Milana Lazarja s Savskega Marofa in delavca Ivana Vončina iz Soteske pri Bohinjski Bistrici, ki je padel na klancu v obcestni jarek in se nerodno poškodoval po glavi in rokah.

Zanimiv dar

Nj. V. kraljice Marije

Kropa, 7. avgusta.

Dolga je vrsta vasic, ki so posejane pod vznožjem Jelovice. Med njimi Podblica, ki čepi v dolinici, odkoder je le streljaj do daleč vidnega Jamnika in na drugo stran preko novega grebena v Selško dolino. Peljate se do Podnarta, ali do Kranja in v debeli uri hoda toste med Podblici, ki so zdaj kaj ponosni. Kako tudi n! V hlevu Kosove domačije imajo kravo — dar Nj. Vel. kraljice Marije. In jo hodijo ogledovat, da vidijo, kaj si je Kos priprosil. Da, priprosil.

Bilo je pred meseci. Kos, ki ima svojo hišo in nekaj zemlje, je drvaril po Jelovici, v sreču pa mu je glodala skrta misel: kako priti do krave! Pramoženja pri hiši ni, za-
služek tudi ni prekop mere — a krava, kako bi bila vendar hleva v življenju in družini v pomoč. Pa jo je uganil! Tako, da se ni prav nič vedelo, je poprosil svojega prijatelja za pomoč... Pismo, lepo pismo je bilo brž napisano in oddano na naslov Nj. Vel. kraljice Marije. Ko je vse pošteno in po pravici napisal, česa bi se bal...

Lep čas je minil medtem. Kosovo pisanje je prišlo nazaj v naše kraje — z najvišjega mesta — pri nas pa so potrdili, da je res tako, kakor piše zemljak e hribov. Potem je šlo kar hitro. Živinozdravnik v Kranju je po nalogu kravo kupil, Kos seveda, pa je bil presrečen, ko je mogel odvesti pravo, živo kravo, lepo žival, na svoj dom. Solze so ga obile. Sam sebi ni mogel verjeti, da je tako lepo potaščen.

Neznani Jamnik

bo zvezan s svetom

Podnart, 9. avgusta.

Pesem krampov in lopat je zdaj poseben mila onim, ki imajo opravka na Jamniku, 872 m visoki vasi, izletniški točki, ki bo šele zdaj, s krasno cestno zvezo prišla povsem do svoje veljave. Med Jamnikom in Kropo, našo znano željarsko delavnico, grade popolnoma novo, preko 4 m široko avtomobilsko cesto. Izredne strmine terja jo izredni napor, a delo gre vendar naprej. Z urejanjem in utrjevanjem cestišča so prišli v gornjem delu, od Jamnika in Kolombenta navzdol in so prišli že dalje od Velike Sobotne, notri do jelovskega predhrija nad Kropo. Vzpomeste, ki bo dolga okrog 3 km, bo le 9%. Domačini so se do to zavedali, da pomeni prvovrstna cesta vrata v svet. Šli so in so v največji meri odstopili brezplačno potrebni svet tehnične oddelku banke uprave. Cesto sproti trasirajo, zaposlenih pa je bilo sploščka okrog 40 delavcev. Večji krediti bi delo pospešili! Tudi to je želja domačinov! Da bi le bila upoštevana! V enem, dveh letih vsaj naj bi se odprli ti sijajni predeli naših domovine očem tujcev! Pa tudi domačinov, ki Jamnik le malo ali nič ne poznajo.

Nova cesta je speljana lagodno, po slikovitih obronkih naše Jelovice, odkoder se odpira krasen razgled na vso prostrano Kranjsko ravnino, notri do Trčiča in Radovljice in Kranja in naprej do Karavank in Kamniških planin, ki zaklepajo zadaj to prelesto panoramo. V drugo stran

odločil, da že tu stopiš v dolino, ker si ji pač ravno najbližje, potem lahko zamudo nadoknadiš v Svečah pri Adamu, kjer ti bodo prav tako prijazno postregli. Mogoče si pa vendar vztrajal na »razgledni cesti« prav do glavne ceste, ki prihaja iz Roža in pelje v Celovec. Nisi prišel na Koroško, da bi si ogledoval mesta. Zato kreneš na desno in kmalu se znajneš na Zihpoljah. Lepa cesta z dvema stolpom, vidna skoro po vsem Rožu. Zopet krasen razgled, samo da se je panorama spremenila. Če si malo ture, se boš opogumil in stonil na visoko planoto, kjer kraljujejo Radiše kakor pastir na samotni planini. Odtod si lahko ogledaš Celovec in Vrtesko jezero, malo, daleč poskiliš proti Gosposvetskemu polju, tudi Podjuno lahko pozdraviš, najbolj krepno pa te bo valil Rož s svojimi vasicami. Po lepi, a strmi poti se lahko spustiš k Dravi. Mlad fant te bo na malem brodu prepejal varno na desni breg, v Glinjah se boš ogledal samo mimogrede, potem pa naprej. Mogoče kreneš na levo proti Smarjeti, eni najlepših vasi v Rožu. Vse je tako znano tam, kmečke hiše lepo pobeljene, sadno drevje jih zakriva, tako da je odhalec videti samo beli zvonik smarjske cerkve. Če si že v Smarjeti, se ti bo stozilo po planinah, ki se skoro sklanjajo nad tvojo glavo. Po lepi, složni cesti lahko prideš prav v osrje karavanskih velikanov v Se-
le, Tiha gorska vasica, čisto slovenska, kamor doselej du narodnega evrošva še ni mogel prodreti. Pod divjo Košto se bo počutil kakor v varstvu dobrototnega gorskega duha. Če nisi preveč trdnega zdravja, si tu lahko nekaj dni odpočiješ v gorskem zraku. Nabral si boš novih moči tudi za borbe nižavskega življenja.

Mogoče pa si krenil v Glinj na desno proti Borovljam. Na poti se lahko za trenutek ustaviš pri »Cingelcu« na Trati. Dobra slovenska gostilna je to in postregli ti bodo prijazno in poceni.

pozdravljata Ljubnik in Hom, in ob vznožju čutiš vstop v Selško dolino, kakor na pozorici: pred seboj gledaš izdaten kos ljubljanske deželice — Gorenske, ki odpira svojim prijateljem vedno nove zanimivosti. Pa tudi z Jamnika samega ne odi-
deš prazen. Ogled si cerviko vs. Primoža in fresk v prezbitariju, ki so jih odkrili šele lani.

Jamničani so nove prometne žile veseli. Že se pojavljajo načrti, kako pritegniti še nedotaknjene gorske predela k tej cesti. Oseboj načrt, da se spelja cesta od Jamnika dalje na Rudno, ako to ne, pa do Draž-
goš in naprej, kot priključek na cesto, ki naj poveže Selško dolino z Bohinjem. Tako v eno smer! Kropa bo pa takisto pridobila. Lipniški dolini se itak preko Kranja — Besnice — Oviš — Lancovega in Ribne-
ga ota glavna zveza z Bledom, Kropa je odmaknjena le za skok, pa je zaradi tega povsem prirodno, da obetajo nove ceste, novo življenje, onim pokrajnam, ki so nam bile doslej tako zelo tuje, kakor bi ne bile naše. A vendar tako lepe, sveže, nedotaknjene!

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
v Šiški — Telefon 33-87

NINO MARTINI v pevskem velfilmu

IDOL OPERE

Glasba: Puccini, Massenet, Leoncavallo

V dopolnilo črtana šaloigra: DODO.

Predstave v torek, sredo in četrtek
ob pol 9. uri

V soboto: ČRNE ROŽE

WILLY BIRGEL

Delavci iz Prekmurja na delu v Vojvodini

Murska Sobota, 9. avgusta

Delavci iz Baranje nam pišejo: Na osmih marofih dela okrog osem sto naših ljudi. Mi zavidamo one naše rojake, ki so došli delo v Franciji kjer lahko v eni sezoni zaslužijo do sedem tisoč dinarjev. Mi pa zaslužimo v šestih mesecih največ tisoč osem sto dinarjev.

Kako se naj s tem preživlja štiri ali pet članska družina vso zimo? Kako se naj obleče in obuje, to je vprašanje, na katero ni odgovora. Da bi pa v primeru nesreče ostalo kaj za zdravnika, — zdravnik je za siromašnega, izžrpanega delavca luksuz!

Opravljamo vsa poljska dela za 12 din na dan, a delamo 12 ur dnevno. Večinoma delamo pač na akord, kjer so pa cene tako nizke, da dostikrat ne zaslužimo niti svoje dnevnice. Tako smo v akordnem delu košnje, ki je eno najtežjih poljskih opravil, zaslužili samo 13.36 din dnevno. Trava se pri nas doma, kakor povsod drugod, kosi dvakrat: prvič spomladi in drugič sedaj v avgustu; seno in otava. Mi tu pa kosimo samo enkrat poležno in pol segnito travo, skozi katero je že zrastle nova. To pa za-
to, da nam ni treba dvakrat plačati košnje, ampak samo enkrat. Plača se namreč 25 din od orala.

Razmere po marofih so podobne onim, ko so vladali grofje. Za najmanjši prestop moraš naložiti svoj »kulfer« in zbogom. Ali te pa dobro oglobojo (30—50 din) za malenkostni prestop. Hoteli bi vedeti, s kakšno pravico delajo to in kam gre ta denar?

Življenje pri nas niti zdaleč ne ustreza socialnim razmeram. Stanovanja so nehi-
gienska, hrana je slaba, ne zaslužimo nič, tako propadamo iz dneva v dan, izžrpani obolimo, dokler nas vse to ne spravi v pre-
rani grob!

Oglasi v »Jutru« imajo
vedno največji uspeh!

Pridite pogledat koroške kraje!

Lepote slovenske zemlje med gorami in jezeri

Celovec, avgusta.

Podjuno že poznate. Onjenih letopah smo vam govorili zadnjič. Tudi o Klopinskih jezeru. Danes vas bomo skušali navdušiti za slovenski Rož in njegovo zaledje severno Drave z največjim koroškim jezerom, ki ga gotovo prav vsi poznate. Kdor pride k Vrteskemu jezeru, naj stopi tudi malo drugam, ker sicer bi se mu zgodilo, da med tujci na jezeru ne bo srečal koroškega Slo-
venca in se bo vračal s čudnim dojemom, češ: ob Vrbskem jezeru koroških Slovencev sploh več ni.

Ker smo že ravno ob Vrbskem jezeru: Lepi so njegovi bregovi, na severu in ju-
gu, na vsakem koraku se ti odpira nov svet. Okoli jezera vodi krasna asfaltirana cesta, na severni strani široka in razkošna, na južni malo ozja, romantična, lepo sen-
čna. Ob cesti moderni hoteli, ki segajo s svojimi pritlikinami prav v samo jezero, krasne zasebne vile s sobami za letovišča-
je, lične hišice za oddajo; cela vrsta na-
selbin od Celovca do Vrbe — Kurtiče, Kriva vrba, Pričiče, Poreče, Dosenje, Sp. Vogljiče — vse te mične vasiče vabijo. A nekaj tujega, hladnega, trgovskega je na tem vabilu. Imena zvenijo drugače — Gur-
litech, Krumpendorf, Pruschnitz, Pörschach, Teöschling, Unterwinklner — komaj še od-
krijes v njih slovensko poreklo. V teh le-
toviščih ni več prave počitniške sproste-
nosti, velikomestne navade se šopirijo tu, mrzla etiketa razvija njih dam in gospodi-
čev, ki so že davno izgubili stik z naravo in se sprehajajo mimo njenih lepote z otrplo
dušo. Vrtesko jezero je postalo monotonno letovišče, ki ga obdaja hlad velikega sve-
ta. Seveda pa skriva kljub temu mnogo
lepote za tiste, ki zna najti pot k naravi.

Bolj prijazna in domača je južna obal. Otok je res pravo gnezdo lepote, pa tudi Ribnica, ki se skriva v mirnem zalivu, je prijazna in domača. Marsikoga bo presene-
tilo, da je komaj 20 minut od Vrbe, naj-
razkošnejšega letovišča ob jezeru, zavedna slovenska vas — Logavec —, ki je imela do nedavnega svojega slovenskega župana, dokler ni bil »avtoritativno« odstavljen in na njegovo mesto imenovan nemški komi-
sar iz Vrbe. Klor je že letovanja na Vrbskem jezeru in istočasno stika s slovenskim ljudstvom, naj pride v Logovec. Tu sta dve slovenski gostilni — pri Schleich-
erju in Sušniku (Rainerju) — cene so zelo zmerne (soba 2 ali 3 S, penzija 5 do 6 S na dan). Okolica je mirna, krasni izprehodi po borovih in smrekovih gozdovih, 20 mi-
nut do jezera in kopališč. Tu je mir, na-
rava v vsej lepoti, domačnost, človek se lahko počuti kakor doma. Sicer je pa Vrbsko jezero precej drago letovišče. V Vrbi v prvovrstnem hotelu, razume se z vsem modernim udobjem, stanejo sobe v glavni sezoni 10 do 20 S, penzija 16 do 24 S na dan. Seveda pa se dobi v preprostejših go-
stilah soba tudi že za 2.50 do 3.50 S in penzija za 6 do 8 S na dan. Izbira je vse-
kakor velika in za vsakega je na razpolo-
go primeren kotiček.

Zelo malo je poznano ozemlje med Vrbskim jezerom in Dravo, pa vendar je na njem skritih toliko naravnih krasot. Tu imate najprej Hodiško ali Plaziško jezero, ki je skoro tako veliko kakor Blejsko. In v njegovi neposredni bližini kar tri mala jezera, ki se skrivajo v gozdovih kar majhna zrcala zažaranih kraljičev. V sredi med Hodišami in Vrbo najdete Škofiče, tolikokrat opevane v najbolj poznani koro-

ški pesmi: Pojdam u Skuffe... Blizu tam na hribčku gleda po Rožu prijazna cerkevica, Jarperg, kjer so pravkar odkrili krasne freske iz 14. stoletja, ki predstav-
ljajo Tri kralje.

In malo nižje, tik nad Dravo in visoko nad Rožem, St. Ilj. Kako nadse lep je pogled proti Karavankam, Maloško Polde, Japa, Rožca, Petelin, Golica, Stol, sami sta-
ri znanci te pozdravljajo z meje. Na desni, že zavite v tanci dajline, te vabijo Karn-
ske Alpe, nižje tako prijetno ovenčane z zelenjem, v svojih vrhovih pa tako divje razdrapane, da ti postane skoro teeno pri
srcu.

Ce se iz St. Ilja popelješ po tako ime-
novani »razgledni cesti« proti Bilčovsu in dalje proti Kotmari vasi in Vetrinju, ti ne bo žal. Na vsej poti te globoko spodaj spremlja Drava, na drugi strani pa se vr-
stijo prijazne vasi, skrite v zelenju sad-
nega drevja kakor majhna, topla gnezda. Najprej Podgorje s svojo kapelico, kjer je naslikano ustno izročilo, kako angeli no-
sijo kapelo v goro. Bajje so ljudje vsako
noč gledali in videli prikazen, kako plava kapelica iz vasi v hrib. Naposled so na ti-
stem mestu v gori postavili novo kapelico in prikazen je izginila. Potem Bietrica v Rožu in Sveče. Ob tem pogledu se boš mo-
goče spomnil, da se je v tej tih vasi ro-
dil pri Pregleju mož, ki je vse svoje ži-
ljenje posvetil za pravice koroških Slo-
vencev. Na žalost njegovo delo ni bilo krona-
no s stisnim uspehom, kakor bi ga zaslužil njegov trud: Andrej Einapieler je slovenski
rod na Koroškem budil, prebuditi ga ni
mogel. — Nato St. Janž. Svetna vas, za-
daj Borovlje in visoko gori, prav na robu Roža, te bo pozdravljala Smarjeta v Rožu. Mogoče si ob tem pogledu zaželiš, da bi
stopil tudi dol v dolino in se na oni stra-
ni dvignil visoko pod vznožje Karavank.

V Bilčovsu se lahko mimogrede okrepk-
a s slovenski gostilni »Čavri«, če pa si ne

V Borovljah lahko malo pokramljaš s
starim puškarjem. Potožil ti bo o težki bor-
bi borovelske puškarne obrti za obstoj; kajti njihovo delo ni namenjeno vojnim pri-
pravam, zato morajo veliko počivati. Poči-
tek pa ne prinaša zaslužka in borovelska
puškarne obrt polagoma propada. Pomislil
boš, kako nesmiselno je pehanje človeštva,
ki si ni niti opogumilo od zadnje vojne, pa
se z vsemi silami pripravlja na novo, huje
klanje, namesto da bi v miru gradilo bla-
gostanje in našlo pot do medsebojnega ra-
zumevanja. Naslednji trenutek te bo že
prevzelo veličastvo planin, da boš pozabil
na težke misli in sproščeno užival lepoto
narave. Če je v tebi kaj turistiškega duha,
se ne boš ustrašil majhnega napora, da se
dvigneš do Poljubelja. Od tu pa name-
sto po prašni avtomobilski cesti, kreneš na
levo skozi sotesko Čepe. Našel boš prvi
koroški Vintgar, v senci skal ti bo hladno
in globoko v strugi te bo spremljal šum
Borovnice prav do mesta, ko se boš zna-
šel zopet na državni cesti. Kot ostane div-
ja romantičnost Vintgarja vsakemu obisko-
valcu za vedno v duši, tako se ti bo vtisnilo
veličastje soteske Čepe. Mogoče boš celo
pomiloval izletnike, ki so v avtu brzeli
mimo te krasote, ne da bi jo videli. In ko

Domače vesti

*** Znan angliški žurnalist Mr. John Walter, lastnik londonskega »Timesa«, je na počitnicah v Crikvenici. Že ko je spomladi obiskal Zagreb in Beograd, je pokazal Mr. John Walter veliko zanimanje za našo državo. Že takrat je sklenil, da bo prišel na počitnice v Hrvaško Primorje. Mr. John Walter je najel v Crikvenici v hotelu »Therapija« sobe in upa, da bo tu dalje časa užival odmor, daleč od velemešnega vrveža.**

*** Prihod mladih poljskih telovadcev.** 14. t. m. pride na povratku iz Rumunije in Bolgarije na vabilo našega ministrstva za telesno vzgojo v Beograd 60 slušateljev osrednjega zavoda za telesno vzgojo v Varšavi pod vodstvom svojih profesorjev. Poljski gostje bodo še isti dan popoldne na igrišču na Kalemegdanu privedli javno telovadbo in bodo pokazali svoje narodne plesove. V Beogradu bodo ostali tri dni in si bodo ogledali vse znamenitosti prestolnice, Oplenca in Avala. Nato bodo odpotovali čez Sarajevo v Dalmacijo. V Sarajevu se bodo ustavili za en dan. V Dalmaciji pa ostanejo teden dni. Poljski bodo svojo turnejo po Jugoslaviji končali s telovadno prireditvijo v Zagrebu in Ljubljani in z obiskom Bleda in Bohinjskega jezera. Ministrstvo za telesno vzgojo je določilo nekoga svojega varšavskega štipendista, da bo spremljal Poljake na turneji po Jugoslaviji.

Kostrivniška — Slatina
OKUSNA bogata na ogljikovi kislini povsem naravna domača mineralna voda
Uprava Kostrivniške Slatine, pošta: Podplat (Dravska)

*** Operna gostovanja v Rogški Slatini.** Po izredno uspešnem gostovanju ljubljanske opere v Rogški Slatini v juliju, ki je zapustila najvišji vtis o visoki stopnji in odlični glasovni kakovosti članov naše opere, se v soboto 14. t. m. ponovno vrizori »Sevillski brivci«. V glavnih vlogah nastopijo gđ. Zupčevića, g. Gostič, M. Rus, Drago Zupan. V nedeljo 15. t. m. pa se vrizori »Prodana nevesta« z gospo Gjurgjenčevico, Golobovo, Kogejcovo, Ramšakovo ter z g. Križajem, ki je priznano najboljši Kecal v Jugoslaviji, z Gostičem, Banovcem, Jankom in Kolacjem. Baletni zbor nastopi pod vodstvom g. inž. Golovina obe predstavi dirigira kapelnik g. Neffat. Slikovite inscenacije so delo slikarja B. Vavpotiča. Predstavi bosta v veliki dvorani Tonkina vsakokrat ob 20.30. Vstopnice se že dobe pri »Putniku«.

Pri hemoroidih, bolečinah v križu, zastoj krvi v jetrih in nezadostnem izločanju iz žolča, nastalem zaradi zapeke, se dosežejo z naravnim »Franz-Josefov« vodo odlični uspehi. Bolniki radi uživajo preizkušeno »Franz-Josefov« grenčico, ki se tudi pri pogostejši uporabi dobro obnese.

*** Srečna rešitev otroka iz porušene hiše.** V Zemunu v Badenski ulici se je sesedla streha neke stare hiše. Stanovalci so se pravčasno umaknili, med razvalinami pa je ostalo dete v zibelki. Poklicali so na pomoč gasilce, da bi ruševine odstranili in rešili otroka. Gasilci so z največjo previdnostjo odkrivali tramovje in kamenje in mnogo ljudi je opazovalo to delo v skrbeh za otroka. Po dolgem delu so gasilci našli dete. Po srečnem naključju se je nad zibelko tako naglo nekaj slevro, da je bilo dete kakor pod varno streho.

*** Tragična smrt najboljšega beograjskega ribiča — Slovenca.** Pod novim zemunskim mostom v Beogradu je kakor vedno v svojem prostem času, tudi v nedeljo lovil ribe Franc Dolšak, sluga pri ministrstvu za šume in rude. Dolšak si je pridobil sloves najzdravnejšega in tudi najboljšega ribiča — sportnika. V nedeljo precej časa ni imel nobenega uspeha, naposled je pa v njegovo nesrečo pogoltnila vabo neka velika riba, gotovo som, in — da bi težak plen laže izvelkel, je Dolšak skočil v prazen čoln, ki je bil pod njim v vodi. Skočil je tako nesrečno, da se je čoln prevrnil in ribič je z glavo naprej padel v vodo. Ko so to videli drugi ribiči, so pritekli na pomoč. a Dolšaka ni bilo več na površju. Domnevajo, da je pri padcu z glavo treščil ob rob čolna in zaradi tega utonil. Franc Dolšak je bil doma iz Velikih Lašč in star 54 let. Kot sluga je služboval pri ministrstvu za šume in rude že nad 10 let in v službi je bil zelo vreden in marljiv. Z ženo in štirimi otroki, ki so ostali brez rednika, je stanoval v Sarajevski ulici št. 32.

skih Alp do Visokih Tur. Če si prijatelj planin, boš spoznal med njimi starega očaka in mogoče se spomni pravljice iz otroških let, ki jih je sepešala ob tvoji postelji vsak večer babica ali stara teta in med njimi tiste, kako so jezdile coprnice na metlah na Veliki Klek. Veliki Klek! V otroški domišljiji živi ta strahotna gora kot nekaj skrivnostnega, nedosegljivega, nedostopnega. Tu pa gledaš nanj kakor na lep kristal v veličastni zgradbi narave in si misliš, kako na njegovih bokih vozijo lukusni avtomobili in težki avtobusi, kako se tik pod njegovo belo glavo sprehajajo gosposki ljudje kakor po velikomestni promenadi; saj so pravkar dogradili lepo promenadno cesto preko ledenika Pastirice visoko v skalovite očiaka in v prihodnjih letih bo dograjena vzpenjača, ki bo varno dovažala obiskovalce prav do vrh.

Basko jezero! Samo Cankarji bi zaupal, da bi v svoji tankočutnosti postal verno sliko lepote, ki so nagromadene na tem majhnem prostoru.

Toda letovizija zanima tudi praktične strani letovanja. Cene ob Baskem jezeru niso pretirane. Življenje je celo malo cenejše kakor ob Klopinskem jezeru. Sobe od 1.50 S do 3 S, penzija od 5 S do 8 S na dan. Tudi slovenska gostinja v Ratencih pri »Pušniku« s sobami za tuje je blizu četrte ure hoda, pa se že lahko skopljete v jezeru.

Ce ste že na Baskem jezeru, gotovo ne boste pozabili obiskati št. Jakoba v Rožu, rojstnega kraja »Miklove Zale«, ki je gotovo vsi prav dobro poznate. Tam vam bodo povedali, da je v njihovi fari dolga leta

*** Ko natakariji stavkajo.** Zagrebški lokalni so se zelo spremenili. Namesto črnih oblek in belih srajc s črnimi kravatami vidite po vrtnih rastljarjih strežnike v najrazličnejših oblekah. Gostom strežejo debele gospodinje in debeli gospodarji, ki kaj nerodno opletajo z brisačami, potem kuharji z belimi kapami, blaginčarke v pisanih oblekah in seveda tudi sestre, telke in vsakine gospoda šefa. Zvečer pa obiskujejo vrtove in lokale tudi »leteče patrulje« stankujučih natakarijev. V prvi vrsti kontrolirajo te patrulje stavkolomce, ki jih pa ni, opazujejo in beležijo pa tudi različne dogodke, ki se dogajajo po lokalih zdaj, ko ni pravih strežnikov. Zgodi se, da pride v lokal stalna družba, ki zahteva toliko in toliko litrov in potem posebne visoke in tanke čaše. Pardon, jaz pečem drugače čevapčice, natakariji, ki so vam prej stragali, zdaj stavkajo! — Po takem odgovoru možakarja v belem predpasniku, ki bi rad bil natakari, a ne more biti, se gostje ali razjezijo ali pa si sami postrežejo. Član »leteče patrulje« pa se porogljivo nasmešne in si zapomni komično situacijo. Nekateri gostilničarji so najeli za postrežbo tudi mladino z ulice, jo oblekli v bele halje, a kaj pomaga, ko se izpod halje vidi razstom razliva juho na obloko. Stavkujoči vse to beležijo in se tudi zgodi, da so raztrgane obleke in ko ti natakariji govorijo gosti v kakem lokalni kar na lepem deležni predavanja o pomenu natakarskega stanu. Vsak se pač bori na svoj način.

*** Nevarnega razbojnika so poslali na pregled v umobolnico.** Iz Bele Crkve so privedli v beograjsko umobolnico nevarnega razbojnika Lazarja Stojkovića, ki simulira blaznost, ali pa je morda tudi res bolan. Stojković, imenovan Laja, je bil svojo tolpo več let strah in trepet Banata. Vse njegove pajdase so orožniki polovili. Laja, ki mu pripisujejo 5 umorov in ubojev in dolgo vrst tatvin in vlomov, pa je zbežal preko meje. Pod drugim imeni se je dve leti potikal po Madžarski in Rumuniji, večkrat so ga zapirali z družini potepuhi in cigani vred, a niso vedeli, da imajo v rokah nevarnega, od naših oblasti zasledovanega razbojnika. Sele pred tedni so ga identificirali v nekem rumunskem zaporu in izročen je bil našim orožnikom.

*** »Jugoslovenska revija« za propagando turizma Jugoslavije je pravkar izdala novo številko za mesec julij in avgust, ki je po svoji nenavadno bogati opremljeni vsebini popolnoma enakovredna vsem prejšnjim. Iz vsebine omenjenega članka bivega ministra in bana vrbaske banovine Svetislava T. Milosavljevića »Naše pomorsko brodarstvo v službi našega turizma« Regalijev članek iz naših najzdravnejših turističnih krajev »Ali se bodo izpolnile naše prognoze?«. Živkovičev reportažo »Reka Krka, prekrasen kotiček naše države«. B. Rihteršev pripevek »Bohinj — naše najlepše letovišče«, Regalijev »Odlomki iz Rogaske Slatine«, prof. Antičev članek »Turistični razvoj Sela«, zanimivi članek »Slatina Radenci in njeni zdravilni vrelci«, prispevek Anđić Smucove »Laško v zgodovini in dandanes«, prof. Fr. Viličev pregled »Lepota dubrovniške riviere« ter naposled članka »Nekaj besed o jeseni na Rabu« in »Lepota naše pohorske Ribnice«. »Jugoslovenska revija«, ki jo je peto leto res vzorno urejuje novinar g. Vladimir Regalij, je nedvomno med našimi najboljšimi periodičnimi publikacijami in zasluži za propagando lepote naših krajev največjo pohvalo. Tiska jo na umetniškem papirju Narodna tiskarna, naroča pa se pri upravi v Ljubljani, Knafljeva ulica 5 in velja za celo leto samo 100 din.**

*** Izlet v Postojnsko jama in k odkritju spomenika kralja Aleksandra I. na Raku** dne 5. septembra. Prijava sprejema Zadruška železniških uradnikov »Dome« v Ljubljani, novi hotel »Metropol«, I. nadstropje, soba 125, dnevno od 10.30 do 11.30 in od 16.30 do 17.30. Voznina in pristojbine znižane.

Abonenti dobe najboljšo domačo hrano pri »Levu«

župnikoval France Treiber, skladatelj koroske himne »Nunav čez jizaro...« in v Gorinčičah pri št. Jakobu vam bodo pokazali rojstni hiši Mihe Anžrejske, koroskega ljudskega pesnika, in Matije Ahacja, ustanovitelja kmetijske zbornice v Celovcu. To je bil prvi zavedni slovenski inteligent na Koroskem, profesor na celovški realki, ki je gotovo dal mlademu Janežiču marsikatero vzpodbudo, ko je začeljal svoje kulturno delo pod tako neugodnimi okolišninami.

Tudi na Leše ne smete pozabiti, da se tako oddolžite spominu slovenskega kulturnega delavca Janežiča, ki se je tako kmalu zavedal kulturnih potreb slovenskega ljudstva. Še danes stoji trdno dom Janežičev v Lesah, ki je dal slovenskemu narodu tako velikega sina.

Od Baskkega jezera tudi ni daleč do Rožke in Podravelji, kjer je lep slovenski hotel, sedaj last tamojšnje slovenske Posojilnice. Če ste kedaj gledali z vrha Golice, po slovenski zemlji, ste si prav gotovo iz vse duše zaželeli, da bi si enkrat ogledali ob blizu lepote, ki so bile razgrnjene pred vašimi kot ogromna umetniška poloba v daljavi. Čutili ste, da je bil umetnik, ki je ustvaril čudovito podobo nedoumljivo velik mojster. Mogoče ste tedaj tudi v srcu ekleli: Korosko, slovenski Rož, vsa ta jezera, ki se blešče tam daleč v soncu, te bele vase in zelenjem odete, vse to moram videti prav ob blizu, pozdraviti to bogastvo z mehko besedo občudovanja. Naj ne ostanete vaš sklop same v vašem srcu, opomnite se na ga izvršite. Koroska s svojim bogastvom lepote vas bo radodarno poplačala.

*** Tri »Putnikova« potovanja.** Septembra organizira »Putnik« tri lopa in zelo zanimiva potovanja na parliško razstavo in skozi najlepše pokrajine Francije. Vlaki bodo odhajali iz Zagreba, oziroma iz Ljubljane, 11., 18. in 25. septembra. Izletniki bodo v Parizu 10 dni. Vsako potovanje bo trajalo 20 dni, cena pa je za osebo 4.780 din za vožnjo v 1. razredu in za vse ostalo. Prijave sprejemajo in dajejo informacije vse »Putnikove« biletarnice. Izletniki bodo tudi obiskali Milano in Benetke.

Eno srce — ena RADENSKA.

Iz Ljubljane

— Uhiš posestniki in popravilo šentpetrske cerkve. Včeraj se je oglašila večja deputacija Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani pod vodstvom g. predsednika Freliaha pri g. župniku A. Košmerlju in skusala doseči znižanje prispevkov za popravilo šentpetrske župne cerkve. Opozarjala je, da bi bilo v sedanjem težkem času izvršiti samo najnujnejša popravila, t. j. obnovo fasade; vsako nadaljnje prezidavo pa bi bilo treba opustiti. Načrti za prezidavo cerkve naj bi se pregledali še po kakšni strokovnijski komisiji, da bi končno cerkev po izvršenih delih ne bila v estetskem pogledu še bolj pokvarjena, kakršnih primerov je v zadnjem času v Ljubljani na žalost preveč.

— Umetniško-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v četrtek 12. t. m. ob 2. popoldni izlet v Žužemberk (postaje: Muljeva, Krka, Zagradec). Odhod s Kongresnega trga. Priglasitve se je v prodajalni Podkrajšek na Jurčičevem trgu. Avtobus 40 Din.

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« sprejema nove pevke in pevce. Vpisovanja od srede 11. t. m. do sobote 14. t. m., vsak dan od 9. do 21. ure v društvenih prostorih v Mestnem domu, desno, I. nadst. Odbor.

— Poštni rekord od Raketa do Ljubljane. Črkatavcu g. Edvardu Brajniku na Glincah, cesla VII/20 je pošta v soboto dostavila razglednico, ki je bila oddana na Raketu dne 20. junija leta 1923. in je na kratki poti do naslovnika potrebovala nekaj nilega več ko štirinajst let. G. Brajniku je takrat sporočil njegov brat Josip, da pride prihodnje dni k njemu v Ljubljano na obisk, a razglednica se je nekje zataknila in je šele v soboto prišla na Glince, ko je njen pisec že zdavnaj umrl.

— Nerodna zakonska zgodba. V Zalogu so bili ljudje v nedeljo zvečer priče razburjive dogodivščine, ki razkriva, koliko zmeda in gorja se včasih skriva po domovih. Iz mesta se je na svojem kolesu pripeljal neki uslužbenec električne mestne železnice, stanujoč v močanskem predmestju, s seboj pa je tovoril komaj napol oblečeno, pa tudi napol nezavezano in vso okrvavljeno svojo ženo. Ujavil se je v neki gostilni in pripovedoval malo verjetno zgodbo, da so ga na cesti med šolo in galskim domom napadli neznanec, ki so mu iztrgali ženo in jo hoteli poslati. On da se jim je postavil v bran, pri čemer so hudo opraskali tudi njega, pa jim je vendarle preprečil njihovo nakano in z ženo pobegnil. Iz Zaloga so poklicali mestne reševalce, da so ženo prepeljali v bolnišnico, pa tudi mož sam je moral za prvo silo iskati zdravniške pomoči. Na kirurškem oddelku so ugotovili, da ima ženska poleg zunanjih tudi precej hude notranje poškodbe in po vsej priliki pretes možganov. Vevski orožniki so takoj začeli živahno poizvedovati o dogodku in izsledili preiskave so kmalu dali slutiti, da si je mož zgodbo o napadu izmislil, da bi zakril sled lastnega greha. Dognali so, da je v nedeljo popoldne v družbi z neko žensko lovil ribe v Zalogu. Proti večeru je prišel malo že mero židane volje domov, beseda je dala teso do v prepriju je svojo ženo neusmiljeno pretepel. Ko je brez moči in v krvi oblažila pred njim, se je ustrašil, da jo je ubil. Iz omočice po vinu in iz pekoče vesti mu je zrasel fantastičen načrt, da svojo žrtev nekam odpelje, da jo oddloži kj na skrivem, ali če drugače ne bo šlo, da na samotnem kraju fingira napad. Brez prave misli se je peljal proti Zalogu, kjer je bil na bregu Ljubljanice preživel tako lep dan; zdaj, ob uri svoje velike nesreče, pa je hotel oddložiti tam še največje breme svoje življenja, najljubšeno ženo. Ko so orožniki prišli na sum, so o stvari obvestili kriminalni oddelk ljubljanske policije in včeraj jutraj so moža aretirali, da preiskovalni organom do kraja razjasni podrobnosti. Zenino stanje v bolnišnici je precej resno.

Dr. Debevec, Radovljica ne ordinira do 4. septembra

— Požar v Sostrem. Včeraj okrog 3. ponoči so v Sostrem pod Ljubljano na lepešni žvignili ognjeni zublji z gospodarskega poslopja posestnika Jerneja Bitenca. Kakor pripovedujejo vaščani, ki so v meglji in prvem jutrnjem somraku opazili požar, je začelo na dveh krajih goreti naenkrat in skoraj ne more biti dvoma, da je bil ožen potaknjen. Plameni so v hipu zajeli vse gospodarsko poslopje, dvojni kozolec, hlev in šupo, odhod pa so škre vžgale še hišo. V vasi je nastala prava panika, vendar so se ljudje kmalu znašli in gasilci gasiti. Za domačije so pribitili že gasilci iz sosodnjih vasi, a ves požrtvovalni trud je bil zaman. Plameni so uničili gospodarsko poslopje in hišo do tal in s ležavo so mogli rešiti samo živino, nekaj voz in poljskega orodja. Orožniki iz Spodnje Hrušice so uvedli strogo preiskavo.

— Vlom pri Sv. Jakobu ob Savi. Ko so bili v soboto popoldne domači zdoma, se je v hišo Ivana Grada pri Sv. Jakobu ob Savi pritepel neznan prevečen tat in prebral vse omare, da si je nabral precej bogatega plena. Z njim je izginila zlata ovratnica, srebrna zapetasta ura, zlata verižica in še zlata ura z verižico, zlata obesa, poročni prstan in zapetastica, v predalu je našel tudi za 5700 Din gotovine. Mimogrede je oplenil tudi sobico Gradove deklet Marije Gradeličeve, da je v vsej hiši napravil za blizu 10.000 Din škodo. Orožniki, ki so bili takoj obveščeni o drznem tatinskem podvigu, so uvedli intenzivno poizvedbo in so na tatvino opozorili tudi sosednje orožniške postaje in ljubljansko policijo. Kakor sumijo, je vlom pri Gradu zagrešil neki cigan, ki ima na vesti več vlomov po zasavskih vaseh in ki se je praj držal večje ciganske družbe, zadnji čas pa je izginil nekam proti Ljubljani.

— Zveza blaginjskih zdravnikov v Ljubljani je darovala namesto venca pokojnemu dr. Fr. Kozolju 200 Din pokojninskega zaklada za zdravniške vdove.

— Oblike in klobuke kemfeno čistil barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich, 2

Iz Celja

— Zmaga Celjskega šahovskega kluba. V nedeljo je igralo kombinirano moštvo Celjskega šahovskega kluba v okviru Celjske razstave v kletnih prostorih mestne narodne šole s šahovskim klubom iz Trbovelj. Celjani so zmagali v razmerju 6:2. Posamezni rezultati so (prvi imenovani je Celjan, drugi Trboveljčan): Branko Diehl — Bartolj 1:0, Cijan: J. Sredenski 1:0, Skit — Hrovat 1:0, inž. Pipuš — Mrakovčič 1:0, Šmigovec — Gv. Sredenski 1:0, Miro Modic — Oprešnik 1:0, Schneider: Pakj 0:1, Fajš — Henrik Jazbec 0:1. Celjski šahovski klub je prejel šahovsko uro, darilo Celjske razstave. Match, ki je trajal od 9. do 14. in je potekel v najlepšem redu, je vodil g. Ivan Vozlič.

— Rekord počasnega dela je dosegla mestna občina s pretlakovanjem izredno prometnega križišča Kralja Petra in Cankarjeve ceste pred poslopjem Ljudske posojilnice. Dela so se pričela že pred dva meseca in še sedaj niso končana. Ta počasnost je predmet številnih upravičenih kritik občinstva, ki ne more razumeti, zakaj se taka dela ne pospešijo z večjim številom delavcev in primernim nadzorstvom. Promet na tako važnih križiščih bi ne smel biti kar dva meseca in še več ovrnan. Tako se ne pospešuje cestni in tujski promet!

— Izpiti vozačev motornih vozil bodo v sredo 15. septembra ob pol 9. dopoldne na sreskem naselstvu v Celju. Kandidati naj čimprej vložijo predpisane prošnje pri navedenem uradu.

— Napad na preužitkarja. Neki možki je na cesti pri Rogatu napadel 70-letnega preužitkarja Antona Boštnerja iz Tlak pri Rogatu in ga tako obdelal s palico, da mu je zlomil levo roko in rebro na desni strani ter ga poškodoval tudi po glavi. Boštnerja so orepalili v celjsko bolnišnico.

— Motorno kolo mu je dišalo. V četrtek je hotel 36-letni delavec Melhior P. iz Štrigove ukrasti motorno kolo izpred neke gostilne na Glavnem trgu. Lastnik motornega kolesa pa je storilca takoj zasledil in ga izročil stražniku. Na policiji so ugotovili, da je P. pred dnevi ukradel v družbi nekega pajdasa v neki gostilni na Vranskem 600 din vredno srebrno moško uro. Aretiranca so izročili okrožnemu sodišču.

KINO METROPOL. Prinaša danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 »ORLOVO GNEZDO«.

Iz Maribora

— J. K. Strakaty v Mariboru. Semkaj je prispel znani čl. publicist in zaslužni propagator čl. jugoslovenske vzajemnosti, J. K. Strakaty, ki si je poleg mariborskih zanimivosti ogledal tudi lepo mariborsko okolico.

— Lepi uspehi naših strelec. Pri nagrajnih strelskih tekmah na Pobrežju je dosegel prvo nagrado v moški skupini orožniški podnarednik Zvonko Garvas, drugo pradednik pobrežke strelske družine Ivan Caf, tretjo pa Ludovik Rojko. V damskem streljanju je zasedla prvo mesto Marija Rojkova, drugo Vera Klementičeva. Pri naraščajem streljanju so si pritorili prva mesta Holnik, Stibilj, Milena, Danilo, Podkrižnik, Stana, Požar, Bizjak in Narat.

— Lepa pesem v mestnem parku. V dobrem razpoloženju in iskrenem pevskem

Iz sodne dvorane

»Ali spet komuniziraš«

Pred sodnikom poindencem g. Gorečanom se je moral zagovarjati zaradi prestopa zoper pravosodje doslej nekanzovan 48-letni slikarski mojster iz Ljubljane. Obtožnica, ki jo je zastopal državni tožilec dr. Pompe, ga je dolžila, da je 3. februarja letos lažno ovalil na policijski stražnici v Mostah nekega ljubljanskega rokodelca in še tri možakarje, ki so sedeli z njim za gostilniško mizo. Omenjeni rokodelci naj bi bil propagiral komunizem, drugi pa da so mu pritrjevali.

Na to ovadbo je sledila takojšnja aretacija omenjenih gostilniških gostov, ki so čepeli 48 ur v zaporu, osumljeni zločinstva po prvem členu zakona o zaščiti države. Kakor je dejala ena izmed prič, so si ta čas v zaporu krajšali na ta način, da so se šali, saj jim je bila vest lahka in čista. Vendar pa so danes na razpravi trezno presojali položaj, v katerega so bili spravljani s prijavo in so zahtevali primerno odškodnino za odhod zaslužka. Ovaditelj sam si je že drugega dne premislil in je takoj posredoval a treznostjo izpovedjo na policiji, da so zapornike izpustili. Pred sodnikom se je branil, da so ga hoteli omenjeni ovajenci v gostilni napasti, v razburjenosti zaradi tega in da bi se jih znebil, je šel na stražnico in predlagal, naj prijme neke osebe, ki se v gostilni pogovarjajo o prevratnih rečeh. Ta način samobrambe pa ga je stal danesje obtožbe. V razpravi so funkcionalni kot priče tisti možakarji, ki so tedaj bili v gostilni iznenađeni z napovedjo aretacije. Vsi so zanimali, da bi bili kakorkoli kanili koga napasti in tudi niso kazali nikakih temu podobnih namenov. Pač pa je ovaditelj, ki je pil v gostilni pri drugi mizi, naenkrat stopil pred enega izmed njih z vprašanjem: Ali spet komuniziraš? Vse priče so skladno izpovedale, da sploh ni bilo govora o takem govorjenju, da pa so se res pogovarjali o delodajalcih. Poleg tega pa so priče odvrčale od sebe vsakršno sumnjo, da bi one sploh mogle priti na take prevratne pomenke in so podpirale svoje trditve z neoporečnimi zaslugami svojega delovanja na legalnem polju, ki bi se ne dalo vezati tudi ne s pritajeno nagnjenostjo na levo. Eden je ustanovljal Sokola, drugi je »z leve« prejemal celo grozlina pisma, ker je pomagal varnostnim organom, da so prijeli krivce širjenja levičarskih bacilov v njegovem podjetju, končno pa je pomolil sodniku tudi legitimacijo JRZ. Ostale priče so si pomagale drugače: enemu je sodnik povedal, da je zapisan na listi levih, pa tega ni tajil in je ponosno izjavil, da je bil izvoljen za občinskega svetnika v prvih letih naše državne samostojnosti pod županom Pericem, drugi pa o vsebini pomenkov sploh ni hotel nič vedeti in je prostodušno priznal, da je bil tako nadelan, da že ni več slišal... Končno je tudi obtoženec priznal, da mu hitro stopi v glavo in da mu je tudi tistega večera, nakar mu je še zavrelo v praidu napada.

Sodnik je na podlagi dosedanje obtožbe neoporečne preteklosti in pa teh olajšilnih okolištin izrekel le pogojno obsodbo za dobo 3 let na dva meseca zopora, plačila stroškov kazenskega postopanja in 250 din povračila, vsakemu oškodovancu pa mora plačati po 200 din odškodnino.

KINO MATICA

Prijubljena opereta Schubertovih melodij
PRI TREH MLADENKAH
Paul Hörbiger, Maria Andergast, Gretl Thelmer, Svetislav Petrovič
Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri.

zanovu so pevci »Jadrana« in »Dravec« tudi v petek zvečer odpeli v mestnem parku pod vodstvom obeh zborovih dirigentov gg. A. Horvata in U. Vrabca vrsto lepih pesmi, ki so zbudile toplo priznanje pri občinstvu, ki je v častnem številu pritehlo k tej kulturni prireditvi v okviru MT.

— Smrtna kosa. V splošni bolnišnici je preminila v starosti 72 let vdova po carinskem revizorju Francišku Nabergoveja. Pokojnica je bila blaga žena, zavedna narodnjakinja in vzorna mati. — V Gosposki ulici 50 je umrl v 56 letu svoje dobe davčni kontrolor Martin Ferentak. Bil je vreden uradnik in mož poštenjak. — V Slovenski ulici 20 je izdihnila 62 letna slaščičarjeva soproga Julija Koserjeva, v Vinarju 14 posestnica Marija Spindlerjeva, ki je učakala starost 69 let, v splošni bolnišnici pa posestnica Ivanka Znidarič iz Križavcov pri Ljutomeru, stara 40 let. Pokojnikom trajem spomin, žalujočim naše toplo sočutje.

— Predstojništvo mestne policije v Mariboru ponovno poziva vse imetnike orožnih listov, da plačajo banovinsko tako za orožne liste. Proti strankam, ki je ne bi plačali do konca septembra, se bo uvedlo kazensko postopanje po določilih pravilnika o banovinskem proračunu.

— Na zboru gluhoimih, o katerem smo že poročali v včerajšnji številki, je bila izvoljena sledeča nova uprava: predsednik Sagaj Mirko, podpredsednik Rakun Jožef, tajnik Sveneš Anton, namestnica Kranje Mici, blaginjak Hochwald Viljem. Revizorji Pušnik Franc, Mlekuz Ivan in Kokot Franc.

— Pogrebno društvo Radvanje sklicuje za dne 29. t. m. ob 8. uri dopoldne izredni občni zbor v gostilni Podgoršek, Nova vas, v svrhu nakupa nepremičnin.

— 8000 dinarjev škodo trpita radi karambola na križišču Strossmajerjeve in Gosposvatske ulice lastnik nekega osebnega avtomobila in motornega kolesa št. 21457, ki sta trčila skupaj v nedeljo zvečer. Motociklist in njegova spremljevalka sta dobila lažje poškodbe na glavi in rokah. Vprašanje krivde bo razsodilo sodišče.

— Razburilji dogodek na Pobrežju. Tovorni avto 2787, ki je vozil iz Maribora proti Sv. Barbari v Slov. gor., je na križišču Aleksandrove ceste in Nasipne ter Sokoleke ulice zavozil najprej v ročni voziček Alojzije Kokočev, ki trpi radi tega okoli 400 din škodo, zatem pa v 13 letno Zofijo Klinarjevo, ki so jo radi težjih telesnih poškodb morali prepeljati v splošno bolnišnico. Zadeva bo imela svoj zaključek pred sodiščem.

— Umor v Ivanjkovcih pred sodniki. Pred velikim kazenskim senatom bo dne 24. avgusta kazenska razprava proti 31-letnemu bivšemu orožniku Avgustu Lepovcu, ki je, kakor smo svojčas obširno poročali, dne 3. maja v Ivanjkovcih do smrti zabodel Angelo Novakovo.

Vremenska poročila

Dozdeveno vreme v avgustu po stoletnem koledarju

Dan je dolg 15 ur, 3 minute do 13 ur 30 minut in se do konca meseca skrči za 1 uro 33 minut

T. 10. Lovreno	
S. 11. Suzana	nestanovitno, skoraj vsak dan dež
C. 12. Klara	
P. 13. Kasijan	
S. 14. Evzebij	
P. kraje ob 3.28	lepo, sončno
N. 15. Vnebovz	
M. Dev.	
P. 16. Rok	
T. 17. Milica	viharne krajevne nevihte
S. 18. Jelena	
Ljubo	
C. 19. Ludovik	
P. 20. Bernard	
S. 21. Ivana	
N. 22. Timotej	
Ščip ob 1.47	
P. 23. Edenko	do konca meseca malo sonca, po večini deževno vreme bodo spremljali ponekod prav močni nalivi
T. 24. Jernej	
S. 25. Ludv. kr.	
C. 26. Cefirina	
P. 27. Jožef Kal.	
S. 28. Avguštin	
N. 29. Jan. ob gl.	
Zad. kr. ob 0.45	

Poročilo Meteor

Gospodarstvo

Dobički in izgube naših industrijskih delniških družb

V beograjskem »Privrednem pregledu« objavila g. Vladimir Rosenberg iz trgovskega ministristva pregled bilančnega stanja jugoslovenskih delniških družb, brez denarnih in zavarovalnih zavodov, in sicer za leto 1935. Statistika se nanaša predvsem na bilance industrijskih delniških družb (skupaj z bilancami transportnih in drugih pridobitnih delniških družb). Obsega pa 851 družb od skupnega števila 1096 obstoječih delniških družb. Manjkajoči podatki za 245 družb se tičejo skoraj izključno novoustanovljenih družb, ki ne poslujejo ali družb, ki so v likvidaciji. Če objavljene podatke primerjamo z onimi za prejšnja leta, ki jih je avtor prav tako objavil v »Privrednem pregledu«, tedaj dobimo naslednjo sliko o razvoju naših industrijskih delniških družb:

Skupna glavica vseh teh delniških družb, ki se je leta 1933. dvignila na 5046 milijonov Din in se je naslednje leto zmanjšala na 4780 milijonov, je leta 1935. zopet narasla na 4856 milijonov. Kakor je to na prvi pogled pomembna vsota, vendar nam kaže, da smo v primeri z drugimi državami in v začetku industrijskega razvoja, saj obstojajo v Zedinjenih državah in tudi v zapadnoevropskih državah delniške družbe, od katerih imajo posamezne več glavnice nego vse naše družbe skupaj (100 milijonov dolarjev). Skupaj z rezervnimi fondy so znašala lani lastna sredstva delniških družb 6314 milijonov, bilančna vsota pa je znašala 17.113 milijonov. V primeri s prejšnjimi leti je bilo gibanje skupne vsote lastnih sredstev in skupne bilančne vsote naslednje (v milijardah Din):

	lastna sredstva	bilančna vsota
1933	7.5	16.5
1934	6.2	16.8
1935	6.3	17.1

Iz rastoče bilančne vsote, ki je leta 1931. znašala samo 14.9 milijarde Din, se vidi, da je naša industrija v zadnjih letih navzlic krizi nadalje razvijala, kar pa je pripisati predvsem ustanavljanju novih industrij. Nazadovanje vsote lastnih sredstev nam kaže v letu 1934. precejšnje nazadovanje, kar je v zvezi z odpisom izgub.

Zanimivi so podatki, ki se nanašajo na izkazane bilančne dobičke in na izkazane izgube. Delniške družbe, ki so poslovale z dobičkom, so za lansko leto izkazale 363.7 milijona Din čistega dobička, družbe, ki so poslovale z izgubo, pa so imele 342.2 milijona izgube. Po daljši vrsti let so pri naših industrijskih delniških družbah v letu 1935 prvikrat dobički presegali izgube, kar je razvidno iz naslednje primerjave (v milijonih Din):

	čisti dobički	čiste izgube	saldo
1931	256.5	336.0	-79.5
1932	189.4	339.0	-149.9
1933	247.1	485.5	-238.4

Naraščanje državnih davčnih dohodkov

Finančno ministristvo objavlja podatke o gibanju državnih dohodkov in izdatkov v mesecu juniju in v prvih treh mesecih tekočega proračunskega leta (april-junij). Vse davčne vrste kažejo v letošnjem letu znatno povečanje donosov. Državni davčni dohodki so znašali v prvem četrtletju tekočega proračunskega leta v primeri z istim razdobjem zadnjih dveh proračunskih let, kakor sledi (v milijonih Din):

	april-junij		
	1935.	1936.	1937.
neposredni davki	405.5	443.3	533.9
trošarine	190.1	197.7	222.4
takse	223.5	248.0	270.7
carine	174.6	186.5	246.7

Skupaj 993.7 1075.5 1273.7
Skupni donos neposrednih in posrednih davkov je znašal letos v prvem četrtletju proračunskega leta 1274 milijonov, to je za 200 milijonov več nego pred enim letom in za 280 milijonov več nego pred dvema letoma. V največji meri se je zadnja leta dvignil donos neposrednih davkov. V prvem četrtletju proračunskega leta 1933/34 je bilo izterjanih 385 milijonov Din neposrednih davkov, letos pa 534 milijonov, to je za 149 milijonov ali za skoraj 39% več nego pred štirimi leti.

Monopolistični dohodki, ki so prejšnja leta kazali še nazadovanje, so letos prav tako narasli, in sicer v prvem četrtletju tekočega proračunskega leta v primeru z istim razdobjem lanskega leta za 38.1 na 493.6 milijona Din.

Tudi dohodki državnih podjetij so se pričeli dvigati. Predvsem so narasli dohodki železnice, in sicer na 568.9 milijona Din (lani 445.1) in so bili pri tem za 123.7 milijona Din ali za 28.5% večji nego lani. Dohodki državnih rudnikov pa so znašali 64.4 milijona Din nasproti 49.9 milijona Din v istem četrtletju lanskega leta.

Gospodarske vesti

Ozadje ustanovitve podružnice angleške banke v Beogradu. Nedavno so »Službene novine« objavile oglaš Udrugo bankarske korporacije Velike Britanije d. d. (Allied Banking Corporation of Great Britain) o ustanovitvi podružnice te banke v Beogradu, iz katerega je razvidno, da sta člana podružnične uprave Sidney List in Ana Pavlović. Odv. iz Beograda, ravnatelj pa je Dušan Krešić. Podružnica ima svoje prostore v Jakišević ulici 5. Beograjski »Jugoslovenski kurir« prinaša o tej banki daljše poročilo od svojega dopisnika v Londonu, ki pravi med drugim naslednje: Angleške banke že davno razmišljajo o tem, da bi ustanovile banko z angleškim kapitalom v Beogradu za Jugoslavijo in Balcan, ki naj bi prevzela tudi finančne in bančne posle angleških rudarskih in trgovinskih družb, ki poslujejo v Jugoslaviji. Po likvidaciji Angleške trgovinske banke (British Trade Corporation) od l. 1925, ni v Beogradu nobene angleške banke. Banka Allied Banking Corporation of Great Britain, ki je osnovala podružnico v Beogradu brez pravice sprejemanja vlog in eskontiranja menic, nima nikake zveze s katerokoli angleško družbo, ki posluje v Jugoslaviji. Imenovana banka tudi nima nikake zveze z angleškimi bankami, ki razmišljajo o tem, da bodo ustanovile podružnico v Beogra-

1934 260.3 337.6 - 77.3
1935 363.7 342.2 + 21.5
Izkazani čisti dobički, ki so leta 1932. padli na 189.4 milijona Din in so se naslednji dve leti zopet dvignili na 247.1 o. n. 260.3, so leta 1935 narasli na 363.7 milijona Din. Povečanje skupne vsote čistih dobičkov je nastopilo po razčiščenju bilančne situacije v letih 1933. in 1934. Delniške družbe so zlasti leta 1933. z znatnimi odpisi prilagodile svoje bilance dejanskemu stanju in so leta 1935. lahko zopet v večji meri izkazale dobičke. Seveda pa je bila l. 1935 vsota bilančnih izgub še vedno prav znatna. Pri tej priliki bodi omenjeno, da v letu 1935. izkazani čisti dobički vse družb v Jugoslaviji niso mnogo večji, nego je znašal čisti dobiček samo dveh velikih inozemskih rudarskih družb (Bor in Trepča), ki sta imeli v tem letu okrog 180 milijonov Din čistega dobička (kar pa je še malo v primeri z dobičkom, ki ga imata ti dve družbi letos pri ogromno naraslih cenah kovinam, saj je Francoska družba borskih rudnikov lani sama zaslužila 112 milijonov Din, družba Trepča pa 134 milijonov; letos pa je samo družba Trepča v prvem polletju izkazala 133 milijonov Din dobička).

V tej zvezi je treba omeniti še odpise. Industrijske delniške družbe so v letu 1935. odpisale na sumljivih terjatvah 35 milijonov Din, za ostale odpise pa so porabile 230.5 milijona Din (prejšnje leto 188.3). Osebnosti izdatki so se za malenkost zmanjšali, in sicer za 7.1 na 1087.5 milijona Din, davki pa so se povečali za 44.1 na 287.2 milijona Din.

Od posameznih bilančnih postavk skupne bilance je omeniti poleg blagajniške gotovine, ki je znašala 144 milijonov (prejšnje leto 179) ter naložbe pri Nar. banki in državnih ustanovah v višini 142 milijonov (prejšnje leto 94), predvsem naložbe pri ostalih denarnih zavodih, ki so narasle od 344 na 621 milijonov Din kar priča, da se je precej povečala likvidnost industrijskih delniških družb. Od terjatev pri ostalih denarnih zavodih odpade 56 milijonov Din na zamrznjene davkatve pri zavodih, ki so pod zaščito. Terjatve pri domačih dolžnikih so se zmanjšale za 62 na 2726 milijonov, terjatve v inozemstvu pa so narasle za 25 na 469 milijonov.

Investicije so skupaj z zalagami sirovin ter blaga dosegle l. 1935 vrednost 10.206 milijonov Din in so se povečale v primeri s prejšnjim letom za 371 milijonov. Vrednost strojnih in tehničnih naprav se je povečala za 299 na 3618 milijonov, vrednost izdelanega blaga za 82 na 1628 milijonov ter vrednost surovin za 23 na 735 milijonov. Zmanjšala pa se je zaradi odpisov vrednost inventarja (premičnin) za 214 na 511 milijonov. Skupne obveznosti vseh v statistiki obsežnih družb pa so se v letu 1935 le nebitveno povečale, in sicer za 44 na 7119 milijonov.

du. Dopisnik »Jugoslovenskega kurirja« nadalje ugotavlja, da znaša glavna londonske centrale 50.000 funtov, ki pa še niso vplačani. Družba tudi še ni objavila svoje prve bilance. G. Sidney List, ki je eden ustanoviteljev londonske banke in je bil dvakrat v Beogradu ter je član uprave beograjske podružnice, je bil svoj čas generalni direktor banke Chalmers Guthrie v Londonu, ki je po nekoliko mesečnih likvidirala z veliko izgubo za delničarje. Značilno je, da ime g. Lista ne figurira med člani uprave londonske Allied Banking Corp. of Great Britain.

Vprašanje volitev pri okrožnih uradih. Dne 6. t. m. se je vršila v Zagrebu seja ožje uprave Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, ki jo je vodil predsednik g. Marko Bauer, za ministristvo pa socialno politiko pa je seji prisostvoval načelnik g. Jeremić. Na seji je bilo sklenjeno, da se naprosi ministar za socialno politiko in narodno zdravje, da v čim krajšem času razpiše volitve pri krajevnih organih osrednjega urada, da bi se potem lahko izvršila volitev samouprave Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Na seji so tudi razpravljali o predlogih za ukinitve okrožnih uradov v Splitu, Karlovcu in Tuzli. Končna odločitev v tem vprašanju pa je bila odložena do prihodnje seje. Med drugim je odbor načelno odobril posojilo štirih milijonov dinarjev samsoborski občini in je na koncu sklenil, da se v vzhodnem delu države zgradi sanatorij za zdravljenje tuberkuloznih bolnikov.

Družba za kompenzacije s Španijo. V trgovinskem registru na Sušaku je bila nedavno vpisana družba »Cluea«, družba z o. z. s sedežem v Kastvu. Namen družbe je dobiti na bazi kompenzacij med Jugoslavo in Španijo. Družba se bo bavila predvsem z uvozom agrarnih in industrijskih proizvodov iz Španije v Jugoslavijo ter z izvozom agrarnih proizvodov, živine, lea in rude v Španijo. Istečasno je bila vpisana podružnica te družbe s sedežem na Sušaku. Poslovalje nove družbe so: Avguetein Casaus, Castille, Julio Alfonso Viana, Hermenegildo Plaza Osa in Guillermo Moros Ventura vsi s Sušaka.

Končna likvidacija »Krivajca«. Iz Sarajeva poročajo, da bodo v ponedeljek prodani na dražbi poslednji ostanki gozdnega podjetja »Krivajec«, ki je zaradi manipulacij prišlo v konkurz in je državno podjetje »Sipad« nedavno odkupilo skoro vse njegove obratne naprave. Sedaj pride na dražbo inventar z gasilskimi napravami. Za 15. t. m. je sklicana poslednja seja upniškega odbora »Krivajca«, nakar se bo upniški odbor razšel. Ostane pa še pravda zaradi 70 milijonov Din, ki jih terjajo nekateri upniki od države. Na tej pravdi je predvsem zainteresirana neka angleška družba, ki ima pri konkurznih masi »Krivajca« terjatev v višini 150 milijonov Din.

Madžarska bo ukinita omejitve v trgovini z drvmi. Iz Budimpešte poročajo, da je madžarski trgovinski ministar Bornemiza pripravljen z energičnimi ukrepi preprečiti spekulacijo z drvmi, ki jim je cena znatno narasla. V tej zvezi je odzvel koncesijo družbi »Silvana«, ki je imela nekakšen monopol za oekbro Madžarske z drvmi, zlasti za uvoz. V krogih laesne trgovine pričakujejo, da bo vlada v kratkem dopustila prost uvoz drv in da bo proslaja drv zopet prepuščen legalni trgovini. Kakor je znano, uvaža Madžarska drva tudi iz naše države.

V Češkoslovaški so že pričeli obirati železnice. Zato poročajo, da vladna hmeljskem trgu sprito skorajšnjega pričetka nove sezone mirna tendenca, pri čemer pa so cene za staro blago razmeroma nizke in se gibljejo med 400 do 700 Kč za stari stot. Stanje nasadov se v zadnjem tednu ni mnogo spremenilo. Trajna suša vpliva neugodno, zlasti se zdi, da se v poznih nasadih ne bodo mogle kobile popolnoma razviti. V zgodnjih nasadih se je v ponedeljek 9. avgusta pričelo obiranje.

Dobave. Gradbeni oddelek direktorije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 10. t. m. ponudbe za dobavo 1.600 žičnikov, razne železnine, vijakov, pločevine, medenine i. dr. in do 13. t. m. za dobavo 2.000 držajev za krampe; strojni oddelek pa do 13. t. m. za dobavo plinskih cevi in delov za cavi. Direktorija drž. rudnika v Kakanju sprejema do 11. t. m. ponudbe za dobavo raznega orodja, cementa, okovja za omare, portlandskega cementa, stekla za okna, gradila za zatore in do 18. t. m. za dobavo vodovodnega materiala in tračnikov. Komanda pomorskega arzenala v Titvu sprejema do 20. t. m. ponudbe za dobavo železne pločevine in železnih cevi, do 22. t. m. za dobavo desk za čolne, do 23. t. m. za dobavo morskih gob, pločevine, metala, cevi in ledenice, do 25. t. m. za dobavo paste za čiščenje, kokosovih otiščev, raznih škot, do 30. t. m. za dobavo verig, ventilatorjev, projektorjev, strojne jekla, raznih svetilk in delov svetilk, do 31. t. m. pa za dobavo jadrepine, merlina, vrvi, jekla, svetilnega belila ter raznih elektrotehničnih predmetov.

Licitacije. Dne 13., 14., 16., 18. in 20. t. m. bodo pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu licitacije za dobavo raznega apotekarskega materiala in 24. t. m. za dobavo dvokolesa za prenos bolnikov. Dne 13. t. m. bo pri 2. kolesarskem bataljonu v Nišu licitacija za nabavo raznih delov za dvokolesa; 16. t. m. bo v pisarni referenta inženjerije dravske divizije oblasti v Ljubljani licitacija za popravilo vojaškega objekta v Mariboru, 17. t. m. za popravilo objekta v Slov. Bistrici in 26. t. m. za popravilo objekta v Mariboru.

Borze

9. avgusta
Na ljubljanski borzi je med oficijelnimi tečaji popustila deviza New York, dočim je London čvrstejši. V privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 8.57. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.55, v grških bonih po 30.3750 in v angleških funtih po 238. Nemški klirinski čeki stanejo v Ljubljani 12.83, v Beogradu 12.8305 in v Zagrebu 12.8600 o. n. do konca septembra 12.80, za 15. november 12.90 in za 15. december 13.00.

Na zagrebškem efektm tržišču je Vojna škoda pri čvrstejši tendenci notirala 406 do 406.50 (v Beogradu je bil promet po 406.50). Zaključki pa so bili zabeleženi v 6% begluških obveznicah (majhni komadi) po 72.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2998.56 — 2408.25, Berlin 1744.02 — 1579.90, Bruselj 730.45 — 735.52, Curih 996.45 — 1003.52, London 216.13 — 218.19, New York 4804.76 — 4841.07, Pariz 162.71 — 164.15, Praga 151.33 — 152.43, Trst 27.44 — 230.52.
Curih, Beograd 10, Pariz 16.35, London 21.725, New York 435.25, Bruselj 73.30, Milan 22.90, Amsterdam 240.1750, Berlin 175.15, Dunaj 81.50, Stockholm 112, Oslo 109.15, København 96.9250, Praga 15.19, Varšava 82.70, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 406 — 406.50, 4% severne agrarne 51.50 den., 6% begluške (majhni komadi) 72.25 — 72.38, 6% dalm. agrarne 74 — 74.75, 7% invest. 89 den., 7% stabiliz. 86 — 87, 7% Blair 83.75 — 84.50, 8% Blair 93.75 — 94.50; delnice: PAB 195 den., Trboveljska 245 den., Gutman 40.50 — 41, Sečera 80.15 — 80, Dubrovačka 385 — 400, Ocean 275 den.

Beograd. Vojna škoda 406.50 — 407 (406.50), 4% severne agrarne 52.25 den., 6% begluške 74 — 75 (74.75 — 75), 7% invest. — (90 — 91), 7% Drž. bip. banka 100 den., 7% Blair 84.25 — 84.75, 8% Blair 93.50 — 94, Narodna banka 7200 den., PAB 198.50 den. (198).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 9. avgusta. Začetni tečaj: pšenica, za sept. 112.25, za dec. 113; koruza: za sept. 101, za dec. 67.50, za maj 69.25.
+ Winnipeg, 9. avgusta. Začetni tečaj: pšenica, za sept. 124, za dec. 121.
+ Novosadska blagovna borza (9. t. m.). Tendence neizpremenjene. Pšenica (nova, 78.79 kg): baška 170 — 172; sremeka in slavonska 168 — 170; banatska 165 — 178; baška ladja Tisa 178 — 180; ladja Begej 177 — 179; baška in banatska ladja Dunav 176 — 178. Oves, baški, sremeki slavonski 115 — 117.60. Riž: baška 167 — 170. Ječmen: baški in sremeki novi 63/64 kg 132.50 — 135. Koruza: baška, sremeka 92 — 98; banatska 89 — 90. Moka: baška in banatska »0« in »0« 265 — 275, »2« 245 — 255, »5« 225 — 235, »6« 195 — 205, »7« 165 — 175, »8« 120 — 125. Otrubi: baški, sremeki, in banatski, v jutastih vrečah 88 — 92.

Drzna tatvina v mariborskem muzeju

Maribor, 9. avgusta.
V mariborskem mestnem muzeju je bila danes odkrita nenavadna drzna tatvina. Tat, za katerim še ni zanesljivih sledov, je ukradel zlato uro blagopokojnega lavantinskega škofa Antona Martina Slomška.

Mestni muzej je nameščen v Cankarjevi ulici, prav tam, kjer so tudi razstavišča Mariborskega tedna. Kot posebno dragoceno hrani muzej ostalino in spominke predmete škofa Antona Martina Slomška. Eden najlepših in tudi najdragocenejših predmetov pa je bila škofova zlata uro, shranjena v vitrini pod steklo. Prav gotovo je tat že dolgo prežal nanjo in jo naposled izmaknil po dobro premišljenem načrtu in najbrž tudi po pripravi. Podrobnosti načina tatvine še niso ugotovljene in tudi ni dognano, ali je tat izkoristil ugodno priliko danes ali mogoče v zadnjih dneh. Čudno je tudi, da je vzel samo zlato uro, ko bi se bil najbrž lahko polastil tudi drugih predmetov, pa jih je pustil nedotaknjene. O tatvini je bila seveda takoj po odkritju alarmirana mariborska policija, ki je daktiloskop Grobin hitel posrati prste ogle,

Konjiški hrup in kolektivna pogodba

Zakaj je »Slovenec« rohnel in zakaj je zdaj pohlevnejši

Konjice, 7. avgusta.

V torek, 8. t. m. je bila v Lauričevih tovarni podpisana kolektivna pogodba in so se tako delovne razmere v tovarni usnjena končno uredile v splošno zadovoljstvo. V vseh točkah je bil dosežen sporazum in je bila pogodba še isti dan podpisana. Vsa važnejša določila so bila vnesena v to kolektivno pogodbo na predlog zastopnikov Narodno strokovne zveze.

Pogodba ima vse ugodnosti, ki jih predpisuje obrtni zakon. V gotovih točkah pa je pogodba presegla nekatere določene kolektivne pogodbe, kakor n. pr. pri akordnem delu, kjer je določeno, da dobi delavec 20% nad normalno plačo. Druga važnejša določba je ta, da se plača nedeljsko delo še enkrat več kakor normalno delo, torej 100% pribitek. Pogodba je nrodopvedljiva do konca leta, po poteku te dobe pa se lahko odpove vsakega prvega v mesecu na dobo treh mesecev. Glede dopustov se ni prodrlo in se podjetnik strogo drži obrtnega zakona, ni pa načelno proti tej uveljbi, ko se razmere uredi. Tudi je podjetnik pripravljen zvišati plače, ko bo tovarna preurejena. Za enkrat pa je zvišal plače 17 delavcem, ki ne pridejo v poštev pri akordnem delu in to za 25 par na uro, dalje tudi onim, ki so prejeli pred 1. julijem manj kakor 3 Din na uro. Uspeh je vsekakor razveseljeval delavstvo v Konjicah, se dobro zaveda, da je to delo Narodno strokovne zveze.

Potek pogajanj

Gotovo se še spominjate, kako je »Slovenec« na dolgo pisal o razmerah in zatiraleh delavstva v Slovenskih Konjicah, o JNS in nemškuljarjih. Takrat je klical na pomoč vse narod.

V torek 8. t. m. pa se je bilo tretja pogajanja s temi »krivolotiki«, kakor bi rekel »Slovenec«. Seveda bo zanimalo javnost, kako so potekla ta pogajanja. Le škoda, da »Slovenec« ne piše o teh dogodkih enako na široko, kakor je poročal svoječasnno o grozodostih. Bilo bi pač v škodo njegovim interesom in v prehudem nasprotju z nedavnimi poročili, če bi objektivno in po pravici povedal, kako so pogajanja potekala, kaj se je sklenilo in kdo je najbolj zagovarjal in zastopal delavske vrste.

Vsi se tudimo, da se je g. Alfred Laurich v dobrih dveh mesecih naučil našega jezika, saj po trditvi »Slovenca« pred dvema mesecema tega ni znal. »Slovenec« ugotavlja, da je bil oče g. Lauricha socialno čuteč človek, namenoma pa seveda izpušča, da je bil tudi zvest pristajač SLS. Baš pri pripravah in pogajanjih je lahko vsakdo opazil, da je »Slovenec« storil g. Alfredu Laurichu veliko krivico, kajti tudi on je trezen, razumen in socialno čuteč človek in ni bilo nikake pritožbe proti njemu od strani delavstva, temveč prav obratno; Alfred Laurich je pravi očeov naslednik, je s to razliko, da je menda drugačnega mišljenja kakor je bil oče in se »Slovenec« prav zato zaletava vanj. Kajpa, če bi ta isti gospod bil pristajač JRZ ali vasil naklonjen njihovim vrstam in če bi dovolil okroglo vsoto za popravilo cerkve, za vzoa ali kaj podobnega, bi postal ta strašni človek čez noč najbolj spoštovani in čislani gospod... Delegati, ki so zastopali delavstvo, so spoznali, da je bila enostavna zlobna laž, vse, kar je pisal »Slovenec« o g. Laurichu in so to tudi javno povedali.

Čudimo se, da niso generali poslali na ta pogajanja v tako nevaren kraj in k tako važnemu dogajanju, ki je šlo za reševanje konjiškega delavstva, zaradi katerega so preje klicali na pomoč ves narod, katerega preizkušene borce in strokovnjake za sklepanje kolektivnih pogodb. Še posebno strašno bi mu bili lahko dodelili, morda četito »neoboroženih« akademikov, ko se je bilo treba vendar pogajati z valpi. Po poročilih »Slovenca« je vsakdo pričakoval srditega boja in bi zato bili morali poslani na ta pogajanja najbolj izvežbane ljudi. Pa so poslali 18letnega novince, ki nima pojma o pogajanjih. Če bi ne bilo drugih, bi bili konjiški delavci prav žalostno zaščiteni. Enkrat kliče »Slovenec« na pomoč ves narod, potem se pa njegovim ljudem zdi umestno, da gre reševal delavstvo 18letni otrok, tujec, ki nima pojma, kako je treba sodelovati v pogajanjih. Iz vsega je očitno, da je šlo »Slovencu« zgolj za političen manevar, bolj vsaj, kakor za dobro kolektivno pogodbo. Na vsak način so hoteli odstraniti NSZ, kar se jim pa ni posrečilo. Prav zastopniki NSZ so bili tisti, ki so si z vsemi močmi prizadevali in tudi dosegli, da je bila podpisana za delavce dokaj ugodna pogodba.

Videlo se je, da je tovarnar popustljiv in razumen človek in je sprejel skorajda vse predloge, da ugod delavstvu. Deloma je tudi zvišal plače in celo zaradi dopustov delavstva ni zavzel popolnoma odklonilnega stališča, marveč je obljubil: ko bo tovarna prenovljena, je pripravljen ugoditi tudi tem zahtevam. Omenimo naj, da so baš tisti, ki so se smatrali za zaščitnike delavstva, preložili tako površen osnutek kolektivne pogodbe, da so bili zastopniki ZSD celo sami mnenja, da je bolje, da se vzame za temelj osnutek, ki ga je napravil zastopnik podjetja. Seveda se je tudi ta precej izpremenil v korist delavstva, za kar pa ima največ zaslug NSZ. Naj bi konjiški delavstvo in ostala javnost, ki se zanima za to vprašanje, videla samo predlog ZSD, predlog podjetja in končno veljavno pogodbo, pa bo vsem jasno, kdo si je najbolj prizadeval za delavske interese in tudi to, da g. podjetnik ni tak strahotnik, kakor ga je slikal »Slovenec«.

Pogajanje je poteklo popolnoma mirno. Prav lepo pa se zahvaljujemo vsem, ki so pripomogli, da se je pogajanje tako lepo in uspešno zaključilo.

Resnici na ljubo

Resnici na ljubo moramo povedati, da ni res, kar piše »Slovenec« o kolektivni pogodbi v Konjicah. Res je, da je bila pogodba podpisana še isti dan, ne pa naslednji dan, kakor poroča »Slovenec«. Dalje bo menda vsem jasno, da približno 100 članov, ki so organizirani v Narodni strokovni zvezi, ni nikak ostanek, ki ga ni mogla organizirati v svoje vrste ZSD in da so ti organizirani delavci izrecno zahtevali, da bodo zastopani po svojih delegatih. Za takega je tudi popolnoma upravičena in je menda vsem jasno, da bi se brez teh nikakor ne podpisala pogodba. Zato je ostudna laž in napolnjenje, da je to izrecno zahteval podjetnik. Dalje lahko povemo, da

ni bilo nikakih posebnih borb in težkoč. Čudno se nam zdi, ko našteva »Slovenec« važnejše pridobitve kolektivne pogodbe, da nikjer ne omenja, kdo je vse to predlagal, temveč samo ugotavlja dejstva. Na koncu pa namkrat pravi, da je po daljši debati na predlog ZSD tovarnar zvišal plače vsem delavstvu, kar vse pa je očitna laž. Prvi tovarnar ni zvišal plače vsem delavstvu, temveč le onim, ki ne pridejo v poštev pri akordnem delu. Teh pa je prav malo. Drugi ni nikak poseben predlog ZSD, temveč sta se že pred pogajanjem domenili obe organizaciji, da bosta zahtevali zvišanje plač in baš na predlog Narodne strokovne zveze je bilo sklenjeno, da se zvika plača vsaj onim, ki so najslabše plačani in to se je tudi zgodilo.

Ne povedo pa tega, zato bomo povedali mi, da je tajnik ZSD dal predlog, po katerem bi se plače celo znižale, sploh je vse tako mešal, da končno sam ni vedel, kaj hoče in bi je prav gotovo zagodal delavstvu, če bi se pogajala le ZSD brez Narodno strokovne zveze. Lahko pa še povemo, da so bili zastopniki ZSD ključni možje in da je g. Mariček zastopal Delavsko zbornico in tudi ZSD, kar je bilo zaradi položaja nujno.

Vsega upoštevanja vredne predloge pa je predlagala NSZ in tega se delavstvo obeh strani dobro zaveda, saj so bili delavski delegati sami navzočni in so vse to videli. Toliko resnici na ljubo, če pa želite, vam pa povemo še kaj več prihodnjik.

Epilog tržiškega požara

Ljubljana, 9. avgusta.

France Sitar je bil zaposlen v čevljarški delavnici Antona Ješeta v Tržiču kot prikojvalec. Nad dvajset let že dela v tej stroki. Končno ga je po tolikih letih, ko pridejo takorekoč že v kr in meso vse važne obrtne okolnosti, lepega dne v maju pustila vsa izvežbanost na cedilu in je moral pred sodnika poedinca g. Frana Gorčana na ljubljanskem okrožnem sodišču, obtožen, da je iz malomarnosti povzročil požig tuje imovine, s katerim je spravil v nevarnost ljudi in njih imovino.

Čevljarška delavnica je bila v podstrešnih prostorih Ješetove hiše. V njej so bile poleg obtoženca zaposlene še štiri osebe. Obtoženca je dolžila Sitarja, da je tako neprevidno vrgel v gorečo peč razlito

Smučanje — po Selnu

V teh vročih poletnih dneh so si Parižani, ki si ne morejo privoščiti letovanja ob Modri ali kakšni drugi obali, omislili nekaj vodnega sporta, kakršnega uganjajo drugače samo ob morju: smučanje po vodi. Njih tekme, ki jih prirejejo po sred razstavnega prostora, privabljajo seveda na tisoče gledalcev

Cepljenje proti hripi

Cepljenje ob začetku zime bi nas za vso letno dobo obvarovalo hripe

Madžarska je iz neznanih vzrokov med deželami, ki zahtevajo v njih vse večje epidemije hripe v Evropi največ žrtev. Iz tega razloga posvečajo njeni zdravniki tej bolezni posebno pozornost in s pomočjo Rockefellerjevega zavoda so v Budimpešti osnovali zavod, ki mu je namen preučevati samo to bolezen ter ji najti primerne leke. Vodstvo tega zavoda ima dr. Richard Taylor iz Londona, eden najboljših specialistov za hripa.

Od kar obstoji ta zavod, so v njem izvršili že nešteto poskusov na živalih, da bi preizkusili najrazličnejše metode, ki jih priporočajo po svetu zoper hripa. Posebno pozornost so posvečali tu cepivom, ki so jih preizkušali tudi na ljudeh. Prezgodaj je še, da bi mogli dokončno povedati, kako se bodo te cepilne metode obnesle, vendar

pa je zanimivo, da ni izmed 154 pacientov, ki so se podvržli zaščitenemu cepljenju, do danes še nobeden obolen na težji način, večina se jih pa sploh še ni prehladila ali dobila hripa.

Pri živalih, ki jih niso cepili, so bili težki in tudi smrtni primeri hripe pogosti, čim so jih cepili, pa se jih hripa vsaj za dva, tri mesece ni lotila. Pozneje je učinek cepljenja popuščal, vendar pa so se živali prihranile vsaj lažja obolenja in okužitev.

Taylor sklepa na podlagi dosedanjih izkušenj, da bi bilo v primeru epidemij hripe brez nadaljnjega mogoče zaščititi tudi številno prebivalstvo s cepitvijo proti tej bolezni. Cepljenje bi se moralo v nekaterih primerih pozneje ponoviti. Idealno bi bilo, če bi se dajali ljudje ob začetku vsake zime cepiti. Učinek bi trajal vso zimo.

Singapur brez pomena

Japonci hočejo zgraditi svoj „azijski Gibraltar“

Odkar so Angleži iz Singapurja, svojega »ključa do Daljnega vzhoda«, napravili trdnjavo, ki je kakor Gibraltar neosvojljiva, je opaziti na Japonskem in v Siamu stremenje, da bi se zgradil prekop skozi zemeljsko ožino Kra, ki bi vožnjo skozi Malaško morisko cesto in s tem iz Japonske v Evropo in narobe skrajšal za 1500 km. Britska admiraliteta s skrbjo zasleduje to stremenje in meni, da je Japonska danes dovolj močna in bogata, da bi mogla Angležem takšno zagostiti. Kraljevina Siam, na katere ozemlju leži ožina Kra, je pod močnim vplivom Japonske in bi tej ne dslala nobenih posebnih ovir za izvedbo takšnih načrtov. Prav gotovo bi Japoncem prepustila ozemlje, ki bi ga potrebovali za zgraditev prekopa. Čim bi se ta odprl, bi dobila Japonska edinstven položaj v daljnovzhodu ni svetovni morški plojbi, obenem bi si prav gotovo zgradila trdnjavo, ki bi zaščitila nje položaj na Malaškem polotoku in azijski Gibraltar, Singapur, bi izgubil ves svoj pomen. Gradnja prekopa skozi ožino Kra bi zahtevala prav toliko stroškov kakor gradnja Panamskega prekopa, toda v krogih britske admiralitete so prepričani, da je Japonska pripravljena tudi na takšne izdatke, samo da razveljavi strateški pomen Singapura. Kaj bodo Angleži storili proti takšnim načrtom, še ni znano. V takšnih primerih imajo navado, da za kulisami intrigujejo in paktirajo, toda brez po-

trebne odločnosti. Da se jim takšna politika ne obnaša, se je pokazalo v primeru Abesinije in sedaj Španske. Bržkone jim bo spodletelo tudi v primeru Singapurja, kajti v Japonski imajo nasprotnice, ki se ne pogaja dosti, temveč deluje.

Katastrofa potniškega letala Moskva-Praga

Potniško letalo Douglas M-25, ki je obratovalo na progi Moskva-Praga, je zšlo med Jassijem in Klujem v Rumuniji v nevihti. V viharju je pilot izgubil orientacijo in ker je moral potegniti tudi anteno v letalo, ni imel nobene radiotelegrafske zveze. V tem položaju je letalo zadela katastrofa, ki ji neposrednega vzroka še niso ugotovili. Menijo, da je tresčilo v kakšno skalo ali da je strela udarila vanj. Videli so le, da se je v višini kakšnih 3000 m vnelo in strmoglavilo nato na tla. Izpod njegovih razbitin so potegnili šest popolnoma zglajenih trupel. Identificirati se ponesrečene bo zelo težko, ker je mogoče, da je pilot pri odhodu iz Moskve vzel ob predpisano seznama potnikov s seboj in da sta ta dva seznama zgorela. Kolikor poroča rumunska agencija »Radore«, pa je med ubitimi člani posadke znani ruski pilot Gurjevič, med ubitimi potniki pa sta uradnik italijanske diplomatske trgovinske misije v Moskvi Mariano Vičić in njegova žena.

Kemija vpliva na značaj

Umetniki in železo — Kalcijevi ljudje — Oglikovski in kisikovi tipi — Žveplo podžiga razburljive narave

Na letnem zborovanju britske zveze za praktično psihologijo, ki se je otvorila neposredno po svečanostih kronanja v Harrogateu, so razpravljali o presenetljivih stvarih. Najbolj je poslušalce pač presenetil izčrpn referat psihologa Dohertyja iz Manchesterja, ki je govoril o zvezah med kemijo in značajem.

»Na kratko lahko rečemo,« je izjavil Doherty, »da je človek, kar je. Kemične prvine, ki sestavljajo njegovo hrano, sestavljajo tudi njegovo telo in dušo. S primerno izbrano hrano moramo torej tako vplivati na svoje telo in duševnost, kolikor nam dopušča naravna obdarjenost.

Količina železa v našem telesu določa n. pr. sprejemljivost za vse umetniško in tudi vsak ustvarjajoči umetnik mora imeti v sebi večjo količino železa. V hrani dobimo večje množine železa v špinaci, v ze-

Čudoviti Birokracij

Če bi tega ne poročali resni listi, bi človek smatral vse skupaj za zapoznelo aprilsko potegavščino: Oddelek finančne kontrole v Mavi pri Bratislavi je lansko leto ugotovil, da si 47letna kmetica Ana Illovičeva drgne noge z denaturiranim špiritom. Ta špirit pa se sme na češkoslovaškem uporabljati samo kot gorilni špirit in tako so ženo naznanili. Ovadba je trdila z vso resnostjo, da je kmetica za zdravljenje svojih nog porabila 2 l špirita, s čimer je državo oškodovala za 27 Kč. Finančna prokuratura je zahtevala, naj bi jo kaznovali z globjo 100 Kč ali pa s štirimi dnevi zapora. Tako bi se morala Ana Illovičeva zagovarjati pred sodnikom pešcem, a na razpravo je ni bilo. Na protokol je pa dala prej izjavo, da je res kupila pol litra špirita in si z njim drgnila otekale noge, pa ne samo nog, tudi križ, čistega alkohola si ni mogla kupiti, ker je predrag, znanci so ji priporočili gorilni špirit. Ni vedela, da počenja zločin, ko si z njim drgne bolelo telo. Sodnik, ki je menda pameten mož in se mu je videla vsa stvar preneumna, je obtožbenko oprostil, češ, da pač ni vedela, kaj dela. Finančna prokuratura pa ima svoje možgančke in je vložila priziv, tako da bo prišla zadeva z gorilnim špiritom in oteklimi nogami slovaške kmetice še pred višjo instanco.

Letalo ji je odsekalo glavo

Na nekem zasebnem letališču v Zapadni Češki se je pri pristanku nekega vojaškega letala zgodila težka nesreča. 60letna ženska, ki je slabo slišala, je hotela čez letališče in je preslišala tako svarilne klice gledalcev kakor tudi grmenje motorja. Letalo je s krilom zadelo in ji glavo dobesedno odsekalo.

Oddelki ameriške vojne mornarice

patruirajo po ulicah poslaniške četrti v Pekingu, kamor so se pred nevarnostjo japonsko-kitajske vojne, kakor znano, zatekli vsi v nekdanji kitajski prestolnici bivačji beli inostranci

Največja letalska kolesa

Znana ameriška tovarna gumastih izdelkov Goerdich izdeluje ta čas največje gumaste obročje za letala na svetu. So to pravi orjaki svoje vrste s premerom 1,70 m, z debelino več nego 60 cm in težo po 162 kg. Nad 70 km predvaja vdelujejo v tkivo vsakega obroča. Ti posebni obroči so določeni za serijo 40 novih velikih potniških letal neke ameriške družbe za zračni promet.

Kupujte domače blago!

Dve črni lepote

iz španskega Maroka prisostvujeta odhodu zadnjih maroških čet, ki jih je general Franco odposlal v Španijo

Čebula...

ena najbolj koristnih — in osovraženih rastlin

V mestu Kalamazoo v državi Michigan se je ustanovila nenavadna družba, Onion-Anti-Defamation League. Njena pravila povedo vse in navajamo tu nekatere glavne točke:

Čebula je ena najbolj koristnih, a tudi najbolj obrekovanih rastlin. Čeprav jo vsak rad je, viha tudi vsak svoj nos, če jo samo omeniš, in jo smatra za neestetično. Proti

takšnim zmotam se hoče boriti Anti-Defamation League. Kjerkoli bo mogla, bo pomagala čebuli do njenih pravic in jo brani.

Čebula naj se postavi na preestol, ki ji gre, ker prednjači vsem drugim vrstam zelenjave. Vsak naj bi čebulo jedel. Ljudstva, ki jedo čebulo, n. pr. severni Kitajci, so zdrava, odporna, imajo lahek, prijeten in vesel značaj ter so dobra ljudstva. In kar se tiče prošulega slabega duha čebule, imamo dovolj pripomočkov, da ga odpravimo. Sicer pa sploh ni tako slab, smatrati ga za slabega, je samo zmota in afektiranost.

Zakaj so kadilec dovolili, da emejo svoj dim spuščati vsepovsod in zakaj čebulo jedcem ne dajo istih pravic? Končno je treba ugotoviti, končuje ta zagovor čebule, da imata čebula in česen izredno lastnost ljudem moreta pripraviti utvoro razkošnih obedov. Dajte možu košček čebule na dober kos črnega kruha, in v svoji domišljiji se bo čutil takoj prestavljenega v Feakijo, v Deveto deželo bogato obloženih miz, v deželo, kjer letijo človeku pečeni golobi v usta...

Videti je, da pridelajo v Kalamazooju mnogo čebule in česna, pa ne vedo, kam bi z njima. Seveda pa imajo do gotove meje tudi prav.

Negus ne izda svojih spominov

Pred časom so poročali, da je napisal bivši abesinski cesar Haile Selasie svoje spomine, ki jih ta čas prevajajo v angleščino in ki bi jih izdala londonska knjigarna Michael Joseph. Kakor piše sedaj »News Chronicle« se je neguš na nasvet svojih političnih svetovalcev odločil, da to angleško izdajo potegne nazaj. Njegov pravni zastopnik je izjavil založbi v posebnem pismu, da političnih razlogov, ki so onemogočili objavo spominov, ni mogoče objaviti. Založba pa ni voljna, da bi pogodbno razveljavila in proučuje ta čas korake, ki naj jih v tej zadevi napravi.

Lov na morske rake

je ena izmed najbolj priljubljenih zabav mladeži, ki preživlja svoje počitnice v obmorskih krajih

Poštenost zmaguje

Pred kakšnimi petimi leti si je Clifton, lastnik znanega bifeja v Los Angelesu, izmislil novo reklamo za svoje podjetje. Na vrata svojega lokala je dal nalepiti velik lepak z napisom: »Ne glede na to, koliko tu pojeste, Vam je prepuščeno, da plačate, kolikor se Vam zdi, da je bila Vaša jed vredna. Če pa hočete ostaviti lokal, ne da bi kaj plačali, tedaj lahko tudi to storite.« Clifton pripoveduje, da je imel v prvih tednih res veljansko število obiskovalcev, ki so zapuščali bife, ne da bi kaj plačali. Večina teh pa je bila naročila le kakšne poceni jedi ali pa je prišla v lokal le iz radovednosti, ne da bi kaj naročila. A že v prvem času so bili obiskovalci, ki so ostentativno plačali več, nego bi jih jed normalno stala. Polagoma je število tistih, ki niso plačevali, nazadovalo in ljudje so se navadili Cliftonu za njegovo širokogrudnost plačevati več, nego bi jih stalo v kakšnem drugem lokalu. Clifton je bil spekuliral na poštenost svojih somiščanov — in se ni uštel.

Katastrofalen vihar na Koreji

Nad severno Korejo je dvjval v zadnjih dneh silen vihar, ki je napravil neizmerno škodo. Doslej so našli 200 trupel, vendar menijo, da mora biti število človeških žrtev še dosti večje.

A NEKDOTA

Sloviti holandski dirigent Mengelberg je vsako pogreško v orkestru občutil naravnost kot telesno bolečino. Pri nekem koncertu v Parizu se mu je zgodilo, da je prvi trombetist v zaključnem stavku Beethovne »Eroike« zapackal nek takt. Na koncu je občinstvo tako ploskalo, da bi se moral zahvaliti tudi orkester. Godbeniki so se dvignili, da bi se poklonili, tedaj je Mengelberg v silnem aplavzu pokazal z roko na nesrečnega trombetača in zagrmel nanj: »Vi pa obsedite!«

VSAK DAN ENA

Dražilec: »Tu, v tem prostoru je nekdo izgubil svojo listnico z 2000 Din. Poštenemu najditelju ponuja nagrado 200 Din.« Glas iz občinstva: »Jaz ponujam 300 Din.«

Dimitrov

glavni tajnik kominterne, je padel, kakor vedo poročati pariški listi, pri Stalinu v nemilost in je pričakovati, da ga bo zadela ista usoda kakor že nešteto nasprotnike rdečega diktatorja

Šimpanz za vsa dela

Poročali smo že, da imajo v londonskem zoološkem vrtu dva šimpanza, ki znata poganjati vsa mogoča dela. Tukaj vidimo eno izmed obeh razumnih živali, ki je poganjalec pri pospravljanju in pometanju v velike gomoč

Rafael Sabatini

MORSKI KRAGULI

Gusarski roman

A počasi se mu je razlil ves porog v dušo in mu jo zastrupil z grenkobo. Rozamunda, ki ga je bila odslavila kot domnevnega morilca, je zdaj pritiskala pravega morilca na svoje srce, in ta — ta pes, ta ničvredni, krivoprisežni lopov! — iz kakšnih peklenških globin je zajemal pogum, da je pomagal pri burki? Kaj ni imel prav nič srca? Nič vesti? Nobenega, še tako bledega čuvstva za spodobnost? Nič strahu pred Bogom?

Raztrgal je pismo na drobne kose; hotel ga je pozabiti. Pitt je imel najboljši namen, a bol, ki mu jo je prizadejal, je bila okrutna. Da bi se otresel mučnih misli, je sir Oliver odinil s tremi galejmi na morje, in tako se je zgodilo, da je štirinajst dni pozneje, na palubi španske karake, ki jo je zavzel pri Spartelskem rtu, gledal mojstru Jasperju Leighu iz oči v oči.

Tretje poglavje

DOMOV

Tisti večer je stal Jasper Leigh v kabini osvojenе španske ladje pred Sakr el Bahrom.

Gusar se ni bil črnil besede o tem, kakšno usodo je namenil malemu gusarskemu kapitanu, in mojster Leigh, v svesti si svoje lopovščine, se je bal najhujšega. Težke ure negotovost so bile za njim.

Najin položaj se je močno izpremenil, mojster Leigh, odkar sva zadnjič govorila v ladjski kabini, je bil odpadnikov dvomni pozdrav.

»Prav imate,« je pritrdil Jasper Leigh, »upam pa, da niste pozabili, kako prijateljsko sem takrat ravnal z vami.«

»Da, za dogovorjeno ceno,« ga je opomnil Sakr el Bahr, »in za dogovorjeno ceno se utegnem tudi jaz danes pokazati prijatelja.«

Malopridnežovo srce je poskočilo v nenadnem upanju. »Povejte, kaj terjate, sir Oliver, in če je izpolnjen dosegljiva mojim šibkim močem — zaklinjam se, da vam ustrezem. Sužnostni sem naveličan,« je jokavo nadaljeval. »Pet let, od tega štiri na španskih galejah! Vsak dan sem si želel smrti. Oh, če bi vedeli, koliko sem pretrpel.«

»Nikoli ni bilo trpljenje bolj zasluženo, nikoli kazen bolj primerna, nikoli Pravičnost modrejša,« je odvrnil Sakr el Bahr s takim glasom, da je Leighu kri zastala v žilah. »Ti bi me mirne duše prodal, čeprav ti nisem nikoli storil zalega, ampak sem ti bil celo prijatelj. Za umazanah dve sto funtov si me hotel prodati...«

»Ne, ne, prav gotovo da ne,« se je prestrašen uprl ujetnik. »Bog mi je priča, da nisem imel ni-

kolj namena. Kaj ste posebili moje ponudbo, da vas varno spravim domov?

»Da, za določeno ceno, res je,« je ponovil Sakr el Bahr, »in v svojo srečo lahko danes plačate odkupnino, ki naj tvojemu umazanemu vratu še za nekaj časa prihrani srečanje s konopcem. Krmiraj potrebujem, in usoda hoče, da storiš tisto, za kar si terjal pred petimi leti dve sto funtov, danes za ceno svojega življenja. Nu, torej: ali hočeš pod mojim poveljstvom kmariti do ladje?«

»Sir!« je zavpil Jasper, ki se je komaj upal verjeti, da terja od njega samo toliko in ne več. »V peklo go povedem, če ukažete.«

»Tokrat pot ne gre na Španjko; zapeljati me moraš natanko tja, kamo sem hotel pred petimi leti: v ustje Fala, in tam me izkrciš. Velja?«

Ne da bi se le za trenutek obotavljal, je mojster Leigh pritrdil.

»Ako izpolniš ta pogoj,« je Sakr el Bahr nadaljeval, »tedaj ti podarim življenje in prostost. A nikar ne misli, da mi jo na Angleškem lahko poplašiš; kmaril boš tudi nazaj. Ko bo to opravljeno, ti dovolim, da se vrneš domov — da, če mi boš zvesto služil, utegneš dobiti celo nekaj plačila. Če bi me pa po svoji navadi izkušal prevariti, bi bilo to tvoj konec. Ti dve liliji puščave ti dam za stalno telesno stražo,« je dodal in pokazal na nubijska velikanca, ki sta vsa razen svojih bleščečih zob in oči skoraj izginjala v polmraku. »Varovala te bosta in skrbela, da se ti ne zgodi nič zalega, dokler mi boš zvesto služil; toda ob prvem

znamenju izdajstva te mahnitavo. Zda se lahko pobežeš. Na ladji si prost, a brez mojega izrednega povelja ne smeš z nje nikamor.«

Malone pijan od sreče se je Jasper Leigh opotekel iz kabine. Nubijca sta krenila za njim in se mu obesila na pete kakor velikanca dvojna senca.

S skupnimi besedami je del Sakr el Bahr svojo prvu častniku presenetljivo povelje: »Spravi ujetnike na eno izmed galej, Biskahn, ter jih odpelj v Alžir na semenj. Vse drugo ostane tu na ladji; razen tega mi pošlji dve sto dobro oboroženih gusarjev, ljudi, ki jih bo moči porabiti hkratu kot mornarje in kot vojake. Čez morje mislim udariti.«

»Kaj? Ne vrneš se v Alžir, Sakr el Bahr?«

»Ne še; daljšo potovanje imam na misli. Sporov č Asadu od Dinu, ki naj ga Allah varuje in blagoslovi, moj pozdrav in reci, naj me pričakuje šele čez šest tednov.«

Nepričakovani sklop Oliverja reisa je zbudil na galejah nemajhno prepovednost; gusarji niso izšli o plovihi na širokem morju niti pojma, nihče izmed njih še ni bil potoval drugod kakor po Sredozemlju, da, le malo jih je bilo kdaj tako daleč na zahodu kakor to pot. Ali bi bili drugega vodjo kakor Sakr el Bahr sprejeli v nevarnosti širnega Atlantika, je veliko vprašanje; toda Sakr el Bahr, Allahov varovanec, jih je bil še vselej povedel k zmagi; samo zaklicati mu je bilo treba, pa bi bil šel vsak za njim, kamor koli bi ga bilo volja.

Kulturni pregled

Na filozofskem kongresu v Parizu

Pariz, avgusta

Med šteetilimi drugimi kongresi in atrakcijami, na katerih se zbirajo ljudje vseh mogočih narodnosti in barv, se vrši na Sorboni za široko javnost skoro nepoznan filozofski kongres. Predavanja so v šestih dvorah in častiljive in mogočne univerze, na dvorišču se pa dviga domača kanele z grobom velikega dobrotnika znanosti, ustanovitelja francoske akademije nesmrtnikov, kardinala Richelieuja.

IX. filozofski kongres je prav za prav proslava Descartesove knjige: *Discours de la Méthode*, ki vsebuje znameniti stavek: *Cogito, ergo sum!* (Mislim torej sem!) Zbra li so se zastopniki vseh znanstvenih panog, v katerih se je Descartes tudi udeležoval: filozofi, fiziki, matematiki itd. Oficielni in slavnostni del kongresa se je začel že v soboto 31. julija popoldne. Otvoril ga je sam Albert Lebrun, predsednik republike, ob navzočnosti diplomata zboru in pod pokroviteljstvom Jeana Zaya, francoskega prosvetnega ministra. Dalje so bili navzoči: Eduard Herriot, predsednik poslanske zbornice, in mnogi drugi odlični zastopniki vseh najvišjih znanstvenih zavodov in uradov. Število prisiljenosti na kongres je že presseglo 1200. Pri otvoritvi jih je bilo v dvorani okoli 800.

Prvi je spregovoril J. Zay, ki je slavnostno proglasil otvoritev kongresa in v kratkih besedah označil njegov značaj. Potem je prečital pismo častnega predsednika kongresa, starega Henryja Bergsona. Mož je že preveč v letih, da bi lahko govoril in nastopal na kongresu. Vendar se še pozna filozofska sila in gibčnost velikega Bergsona iz dobe, ko je ustvaril svoj neminljiv sistem in uvrstil francosko filozofijo med prve v naši dobi. Naglasil je v pismu, da je Descartes prvi pogumno proglasil soobstoje duše in telesa. Dalje pravi zanimivo, da kljub temu, da ga je nemški filozof označil za samoznanekega ekstrakt, je on mnenja, da bi ga, če bi se živel v naši dobi, njegova praktična žilica gotovo napotila na letošnjo svetovno razstavo. Končal je svoje zanimivo pismo z mislijo, da si ga ne predstavlja samo v soti pri peči ob

razglabljanju in iskanju resnice, ampak tudi na ladji, ko se hrabro postavi z golim mečem sam v bran nasilnim roparjem, ki so ga hoteli umoriti, kajti Descartes ni bil samo odlični filozof in matematik, ampak tudi spreten vitez in ljubimec. Slednjič meni, da bi bila najbolj kartezijska rešitev spornega vprašanja odnosa med mislijo in dejanjem, delati tako kakor človek, ki je razvit po miselnih plati doživljanja, in misliti kot mož dejanja.

Nato je predsednik pripravljalnega odbora kongresa Emile Brehier pozdravil oficijelne zastopnike in druge udeležence in se zahvalil navzočnim filozofom, da so se zbrali z vsega sveta v tako lepih številih. Od naših je navzoč tudi g. prof. dr. France Veber, ki je imel v tork predavanje: *Descartes und die Menschheitsgedanken*. Ga prof. dr. Alma Sodnik pa je svoje predavanje poslal na kongres. Kongresa se je udeležilo tudi nekaj članov filozofskega seminarja na univerzi v Ljubljani.

Kongresni udeleženci so si ogledali v nedeljo posebno Descartesovo razstavo v Nacionalni biblioteki. Razstavljeno so mnogi njegovi portreti do zadnje starostne mase, kjer se zrcali že njegova utrujenost. Obiskovalci si lahko tu predložijo mnogostrano Descartesovo zanimanje, opazi lahko celo njegovo posebno študijo o anatomiji. Dalje je razstavljeno šestilo, zareže zrcalo, planetarij in vsi pripomočki, s katerimi je Descartes skušal prodrati v tedanje prirodoslovno znanost, tako da človek res vidi Descartsa, ki ima malo časa za metafiziko, kakor je sam pisal princesi Elizabeti.

Zbiral je tudi stali mednarodni odbor za filozofski kongrese. Prišla je na vrsto debata o načrtih stalnega stika med filozofi in želja, da se ustvari mednarodni filozofski institut. Število predavateljev je tako veliko, da se morajo deliti na šest različnih grup in da dosega število predavanj redno čez 60.

Od pariških časopisov ima stalna poročila o kongresu *Temps*, drugi se omejujejo na pikele novice ali opazke, kakor n. pr. *Intransigeant*, ki pravi, da ima Pariz mnogo »nevarnejših stvari, kakor je filozofski kongres. M. Horvat

Zapiski

Jugoslavija v novem ameriškem magazinu. Nedavno ustanovljeni mednarodni magazin *The Globe*, ki bo prinašal informativni, ilustrativni in leposlojni material iz vsega sveta, je povelj redakciji za Jugoslavijo našemu uglednemu rojaku, publicistu in prevajalcu Anthony J. Klančarju v Clevelandu (Ohio). Tako bo v tem magazinu, ki bo izhajal v zvezkih okrog 132 strani in čigar program obeta izredno zanimivo vsebino, primerno zastopana tudi naša zemlja in kultura. G. Klančar bo rad sprejemal dobre prispevke naših avtorjev, če bodo ustrezali programu in nivoju tega velikega obzornika. Kogar zanima »The Globe« in sodelovanje v njem, naj piše na naslov: Mr. Anthony J. Klančar, Jugoslav. redactor for The Globe, 1000 East 64 th Street Cleveland, Ohio.

Knjige zopet na gmadi. Pariški listi poročajo, da so v Bilbau na dan sv. Ignacija Loyola in v njegovo počastitev pa trgu evčanov zažgali grmado knjig. V nji so bili spisi Anatola France, Emila Zolaja, Ernesta Renana, Charlesa Dickensa (?), Blaisea Ibanesa, Marxa in Bakuninja.

Jasnost znanstvenega stila. Kakor poročajo pariški *Le Temps* v štrevku z dne 7. t. m., je na filozofskem kongresu v Parizu dejal lord Samuel, da povprečen človek zaradi tega ne mara filozofije, ker so mnogi filozofski teksti zanj pretežki in preveč njasni. Sodelavec *Le Tempsa* dostavlja temu besede, ki niso odveč tudi v naših razmerah: »Kakor vsi drugi ljudje, so tudi filozofi prepričani, da nejasnost ni znak globine, marveč nepopolnega in slabo zasnovanega mišljenja. Treba je bilo slišati na kongresu referat g. Fraenkla ali predavanja Barsona o statistiki in determinizmu, da si se prepričati, s kakšnim mojestvom in s kakšno bleščečo jasnostjo je mogoče obravnavati celo najbolj abstraktne predmete...«

V. mednarodno filmsko razstavo na Lido Benetke bo otvoril danes minister narodne kulture Dino Alfieri in navzočnosti zastopnikov šestnajstih udeležencev držav.

O Mihi Malešu in Schaub-Kochovi študiji je prineslo *Česke* slovo z dne 7. avgusta daljši referat dr. Otona Berkepa.

Nova francoska literarna akademija. Francoski akademiji in Goncourtovi akademiji, ki sta dovolj znani v širokem kulturnem svetu, se je nedavno pridružila še tretja, ki je dobila ime po velikem vzorniku simbolizmu, pesniku St. Mallarméju. Med ustanovitelji so predvsem mojstri simbolizma Paul Fort, Francis Vielle-Griffin, Ed. Dorjardin in drugi, dalje Paul Valéry. Za člane so doslej sprejeli poleg ustanoviteljev še Andrea Gida, Maurica Maeterlincka in Alberta Mockela. Ustanovitev te no-

ve akademije je bile demonstracija zoper »nesmrtnike« v Academie française, ki ni hotela sprejeti v svoje vrste pesnika takih kvalitiet kakor je Paul Claudel. Sestavo in smotre nove akademije pokažejo jesenski volitive.

O jugoslov.-češkoslovaških odnosih v 19. stoletju priobčuje *Letopis Matice Srpske* (knjiga 348, zvezek 1) razpravo dr. K. N. Milutinovića.

Tridesetletni znanstvenega dela univ. prof. dr. Nikole Radotića povelja najnovjeji *Letopis Matice Srpske* članek iz peresa dr. Branka Magaraševića.

Hudočestveniki v aPrizu. V Pariz so dospeli člani ansambla Hudočestvenega teatra v Moskvi pod vodstvom ustanovitelja tega najboljšega ruskega gledališča, Vl. Nemiroviča-Dančenkina. Predstave bodo v času od 10.—22. t. m. v gledališču na Elizejskih poljih.

Nova cesta v Suhi Krajini. Krka, konec julija Južno od vasi Krke, kjer se pričenja Krška dolina in izvira reka Krka, glavna os naše lepe Dolenjske, se prične Suha Krajina. Pokrajina kaže izrazite značaje dolenjskega Krasa. Pramenjuje vsega, saj je zemlja ekopa. V kraških dolnicah, ki jih pridno obdeluje, dobi kmet le najpotrebnejše. Močno primanjkuje vode, že dolgo vrsto let prosimo vodovod. Seveda trpimo tudi zaradi pomanjkanja cest. Oni predel od Krke pa do Korinja, Lazov in Ambursa je sploh brez vsake ugodne zveze. Pa je še več drugih vasi, ki leže v navedenem prostoru. Le slaba pota služi za medkrajevni promet, na teh kolovozih hudo trpi živina in gospodarji.

Zaradi pomanjkanja cest ne moremo spravljati niti svojih pihih pridelkov v denar. Ko bo razpredeno cestno omrežje, bo našim krajem vsaj malo boljše. Prejšnji teden so zapele lopate prijetno pesem na trasi od Krke do Korinja. Začetek je bil že lani, do nedavnega tedna pa so dela počela. Naši kmetje, ki so bili že toliko razočarani in obljubili, so menili, da letos sploh ne bomo nadaljevali.

Nova cesta bo peljala v središče Suhe Krajine in bo vezala tri srece: litjskega, novomeškega in kočevskega. Odkepi se iz Krke in gre v lahnem naklonu ob vzhodni pobočju, nato se dviga proti sedlu v Korinju. S ceste je prekras pogled na dolino. Prav ob vzhodni se zvija Krka, ki hiti proti Zagradu, Zužemberku in naprej proti dolenjski metropoli. Proti Stični, kamor pelje lepa cesta skozi gozdove, mimo travnikov in njiv, se razteguje Mrzlo polje. Pokrajina

je znana iz Jurčičevih romanov, ki je v bližini, na Muljavi, črpal iz narodovih zakladov. Vsi kraji, ki jih popisuje Jurčič, so dobro vidni s ceste, ki jo zdaj gradijo. Popotniku se odpira zelo lep kos Dolenjske in Suhe Krajine.

Pri nas ni nikake industrije, zato ni belih v hiše. Pri gradnji so zaposleni sami domačini in okoličani. Nekateri imajo po več ko uro hoda na delo in to celo visoko v breg. Za desettiso delo prejemajo le po 20 din na dan, po 2 din na uro. Naporno je delo na cesti, saj je svet po večini skalovit. Treba je mnogo naporov, da odstranijo velike kamenite sklade, ki štrle iz zemlje in segajo tudi globoko v cestišče. Trda tla pa so kakor nalašč za dobro cesto, saj ne bo potem potreba stalnih popravil in nasipanj. Letos pravijo naši delav-

ci, da bi z ročno silo razbijali skale. Lani je namreč šlo za razstello domala 8 tisoč din od cestne podpore, ki je znašala okrog 30.000 din.

Če bo šlo po sreči, bo letos že dodelana vsa trasa do Korinja. Nujno potrebno pa bo, da se cesta nadaljuje še naprej proti Ambursu, kakor je to vroča želja vsega okraja. Cesta bo široka po 4 metre in je speljana v glavnem ravno, mima skoro nikakšnih ovinkov. G. Milan Košnik, tehnični organ sreskega občinskega odbora iz Litje, zasluži za prvotno traso vso pohvalo. Upošteval je tudi glavno načelo pri gradnji ceste, da se vsa izkopana zemlja porabi takoj na kraju samem za nasip. Dobro je izveden odjek za metorno vodo, da cesta ne bo trpela od neviht. Nova cesta bo med najlepšimi v Suhi Krajini.

SPORT

SK Ljubljana kliče na pomoč

Križa v klubu še ni rešena in zato sklicuje v četrtek zvečer nov sestanek

Kakor smo na tem mestu v zadnjih dnevih zabeležili že nekajkrat, je SK Ljubljana zašla v hudo finančno krizo, zaradi katere ji grozi nič več in nič manj — kot likvidacija. Oni redki, ki so se še do konca žrtvovali za obstoj kluba, so zdaj obupali še sami in slednjič poklicali na pomoč vso javnost, ki se zanima za nogomet. Sklicali so sestanek, na katerem pa ni prišlo do nobenih sklepov, ker je bila udeležba premajhna. Zda, sklicujejo prav tisti in še nekateri njihovi zvesti pristaji nov sestanek in so nam v zvezi z njim poslali v objavo naslednje bridko resnične vstvice:

Nedavni sestanek prijateljev SK Ljubljane je pokazal, da finančni položaj kluba ni rožnat! Zrtve, — ki jih potrebuje SK Ljubljana, če jih primerjamo z zagrebškimi in beogradskimi nogometnimi klubi, so tako majhne, da bi desetina onih zadostovalo za dovolj uspešno vzdrževanje našega edinega slovenskega predstavstva v državni ligi.

Vzemimo za primerjavo samo koljčnik prebivalstva Beograda, Zagreba in Ljubljane, pa si bomo na jasnem, kaj žrtvuje Beograd in Zagreb in kaj žrtvuje slovenska prestolnica za svojega predstavnika v nogometni ligi. Ali se res ne bi našlo med skoraj stotisoči prebivalstva glavnega mesta Slovenije borih štiristo ljudi, ki bi bili

pripravljeni žrtvovati mesečno »samo« borih deset dinarjev!!

Pri vseh teh težkočah moramo poudariti razveseljiv tehnični položaj SK Ljubljane. Moštvo, ki je za celih petdeset odstotkov boljše od lanskega, nam je porok, da bo ob vsaj skromni podpori širše javnosti lahko v letošnjem tekmovalstvu v ligi zasedlo zaviljav položaj v tabeli državnega prvenstva.

Ali naj torej v takem položaju vržemo puško v koruzo — in razpustimo enajstoro predstavnika slovenskega nogometa? Ne! Ne smemo dopustiti, — da bi bili v posmeh škodoželjnemu Zagrebu in Beogradu, ki sta nam že ob rojstvu prorovala smrt in polom v državni ligi in nas pošlila v tretji podzvezni razred!

Slovinci — al! nismo mar že dokazali, da smo v ZIMSKEM, PRAVLNEM, TELOVADNEM IN LAHKOATLETSKEM sportu, visoko nad Zagrebom in Beogradom? Dokažimo, da tudi v nogometu ne zaostajamo za drugimi mesti naše države, kar pa bomo lahko dosegli samo tedaj, če nas bo podprla vsa širša slovenska javnost. Na njo zda apeliramo še enkrat, da se polnostevilno udeležijo sestanka, ki bo v četrtek 12. t. m. v salonu restavracije »SESTICA« Tyrševa cesta točno ob 20. Od tega sestanka je odvisno, kako bo mogel slovenski reprezentant zastopati barve našega mesta v državni ligi. Ljubljancani.

Lahkoatletsko prvenstvo Celja

Prvak v klasičnem petobju je Pleteršek (Primorje), juniorski prvak pa Marko (Jugoslavija)

Celje, 8. avgusta. Danes dopoldne je bilo na celjski Glaziji v organizaciji SK Celja prvenstvo tekmovalcev v klasičnem petobju za seniorje in v navadnem za juniorje, in sicer za prvenstvo Celja 1. 1937. Udeležba tekmovalcev je bila prava lepa. Startalo je 27 tekmovalcev, in sicer atleti Primorja in Planine iz Ljubljane ter SK Celja in celjske Jugoslavije. Tekmovanje je poteklo v redu pod vrhovnim vodstvom saveznega sodnika g. Karbe. Poleg tekmovalstva v petobju so atleti lahko tekmovali tudi v posameznih disciplinah. Rezultati so bili naslednji:

Klasični petobj seniorjev (5 tekmovalcev): 1. Pleteršek Feri (Pr.) 2547.45; 2. Staube Ivan (C) 2381.55; 3. Tkalcic Herman (C) 2368.49; 4. Goršek Emil (Pr.) 2254.84; 5. Dobnik Franc (J) 1608.21.

Posamezne discipline: Skok v daljino: 1. Pleteršek 6.21; 2. Staube 6.10; 3. Gradušnik (Pr) 5.70; Met kopja: 1. Mitrovic Panto 38.9; 2. Urbančič Adolf (Pr) 34.85; 3. Lesjak Franjo (C) 34.14. — Tek na 200 m: 1. Pleteršek 24.2; 2. Urbančič 24.5; 3. Goršek (Pr) 24.9. — Met diska: 1. Staube 33.22; 2. Tkalcic 31.90; 3. Urbančič 31.54. — Tek na 1500 m: 1. Goršek 4.21.2; 2. Šoster (J) 4.42.2; 3. Pleteršek 4.49.2. — Troškok izbirno: 1. Staube 12.46; 2. Pleteršek 12.45; 3. Rebeuschegg (C) 12.28 (junior 16 let!).

Petobj juniorjev (9 tekmovalcev): 1. Marko (Jugoslavija) 1670.87; 2. Polak (Primorje) 1494.32; 3. Rafko (Jugoslavija) 1466.27; 4. Vlado (J) 1383.42; 5. Vider (Planina) 1227.37. — Skok v daljino: 1. Marko 5.89; 2. Polak 5.54; 3. Deržek (C) 5.49. — Met kopja: 1. Vlado 36.45; 2. Jancvekovič 36.45; 3. Polak 35.70. — Tek na 100 m: 1. Marko 12.2; 2. Vlado 12.4; 3. Polak 13. — Met diska: 1. Deržek 29.30; 2. Polak 28.89; 3. Marko 28.65. — Tek na 1000 m: 1. Končan (J) 3.06; 2. Marko 3.07.4; 3. Kos in Jancvekovič 3.12.1.

Točke so računane po starih tablicah za petobj.

Točno plačaj »Jutru« naročnino Varu svojem zavarovalno

Sedmič na Ljubelj

bodo dirkali prihodnjo nedeljo

V nedeljo, dne 15. avgusta t. l. bodo sedmič motoklicisti hitrostne dirke na najstromejši avtomobilski cesti, ki se vzpenja preko našega Ljubelja, Ljubeljske dirke spadajo med naše največje in najlepše motoklicistične manifestacije, ki so do sedaj dale največje športne rezultate naše motoklicistike. Ljubljanski M. K. Ilirija se pripravljajo, da tudi letos izvede to dirko v velikem stilu in jo pokaže vsem, kako se dovršeno organizirajo velike mednarodne gorske dirke, ki niso samo športno ogledalo motoklicistov, temveč obenem tudi najboljši spričevalo za motorna vozila. Ljubelj je posebno poglavje motoklicistike, ki ga ne more nihče prej razumeti, dokler sam ne vidi ljubeljskih vzponov in vožnje dirkačev na njih.

Priprave za letošnjo ljubeljske dirke so se med našimi vozači že pričele. Zagreb bo, po kratkem odmoru, zopet nastopil s precej močnim ekipom mlade garde, v kateri bo pa še vedno na čelu naš stari znanec, večkratni ljubeljski rekorder, Ante Uroš. Slednji vozi letos nov specialni dirkalni stroj z kompresorjem znamke DKW. Verjetno je, da si bo letos poizkusil ponovno priboriti rekord Ljubelja, ki mu ga je na predzadnji dirki z časom 5.06 odvez Avstrijec Hubert Hubmann. Zelo resno se pripravljajo tudi naši domači tekmovalci in smemo upati, da nas bodo na Ljubelju prijetno presenetili. M. K. Ilirija danes zaključuje s sprejemanjem prijav. Kdor se doslej še ni prijavil, naj to ne mudoma stori, ker se na poznejše prijave ne bo oziralo. Vse informacije daje tajništvo M. K. Ilirije, Miklošičeva 15. — Tel. 40-66.

V nekaj vrstah

Kakor smo na kratko zabeležili že v ponedeljkovi izdaji našega lista, je bila med prireditvami VI. Mariborskega tedna tudi gorska motoklicistična dirka z Reke do Pohorskega doma, ki je privlačila na vso proročno mnogo gledalcev. Podrobni tehnični rezultati te dirke so bili naslednji: Turni motorji do 500 cm: 1. Vresnik Alfonz (Puch 600 — MK Maribor) 7:56.2. Mittag Ivo (Motosacoche 500 — MK Zagreb) 8:47.3. Kaloh Aleks (Puch 500 — MK Maribor) 9:37. — Sportni motorji 250 cm: Komel Marjan (Puch 250 — MK Perun) 8:10.2. Koržija Vlado (DKW 250

— MK Zagreb) 8:22.3. Antolič Vlado (Ariel 250 — MK Zagreb). — Sportni motorji 350 cm: 1. Ing. Lotz Rudi (NSU 350 — MK Maribor) 7:20. 2. Sildhabel Anton (Ariel 500 cm — MK Zagreb) 7:26.3. Goljak Nikola (Ariel 500 cm — MK Zagreb) 7:56.4. Sela Jernej (Sunbeam 500 — MK Maribor) 8:03. — Motorji s prikolico: 1. Tomazič Ivan (NSU 500 — MK Ilirija) 8:27. 2. Zemljak Emil (Motosacoche 500 — MK Zagreb) 8:43. 3. Zinthauer Ludvik (Indian 500 — MK Maribor) 9:27. Najboljši čas 7:20 na tej dirki je dosegel inž. Lotz, član domačega motokluba.

Mariborski Rapid je v nedeljo gostoval v Murski Soboti, kjer je odigral prijateljsko nogometno tekmo proti tamkajšnji Muri. Domači so zasluženo zmagali s 4:1 (3:0). Sodil je g. Turk.

V Beogradu so imeli preteklo soboto in nedeljo lahkoatletsko prvenstvo moštve za prvenstvo Beograda, v katerem je zmagala Jugoslavija s 75 točkami. Na naslednja mesta so se plasirali Pančevski SK, BSK, Ruski SK in Vojvodina iz Novega Sada. Miting ni prinesel nobenih posebnih rezultatov in je bil glede tega torej na višini ljubljanskega.

Na Dunaju je bil v nedeljo meddržavni lahkoatletski miting med Avstrijo in Češkoslovaško, na katerem so Avstriji zmagali s 77 : 51 točkam.

Razpis

lahkoatletskega športnega dneva v Zagorju

Sportni klub Zagorje priredi v nedeljo dne 15. avgusta t. l. lahkoatletski športni dan z naslednjim sporedom:

Stafetni tek skozi Zagorje: proga 400 X 400 X 1000 X 200 X 200 X 100. Start ob 9. na Toplicah, čaj pred kinom Triglav. — Zmagovalna šestorica prejme »dr. Zarnikovo prehodni pokal«, ki preide v trajno last kluba po trikratni zaporedni odn. po petkratni zmagi v presledkih. Prijavnina 10.— din za moštvo.

Distancni tek na 4000 m. Start ob 9.15 na Lokah, cilj pred Sokolskim domom. — Prvoplasirani prejme diplomu ter postane branilec »Lojze Razingerjevega prehodnega pokala na 4000 m«, ki preide po dvakratni zaporedni ali trikratni zmagi v presledkih v trajno last zmagovalca. Drugi in tretji prejme diplomo. Prijavnina 5.— din.

Ob 9.30 pričete lahkoatletskih tekmeh na Sokolskem telovadišču: Tekmovalna proga bo začrtana na telovadišču. Seniorji: a) tek na 60 m, b) met krogel, c) skok v daljavo z zaletom, d) skok v višino z zaletom. Najboljši v vsaki disciplini prejme diplomu, najboljši v vseh štirih disciplinah pa prejme posebno diplomu. Prijavnina ni. Juniorji: A. od 12. do 14. leta t. j. letnika 1923. — 1924. a) tek na 60 m, b) skok v daljavo z zaletom, c) skok v višino z zaletom. — B. od 14. do 16. leta, t. j. letnika 1921. — 1922. a) tek na 60 m, b) met krogel 4 kg, c) skok v daljavo z zaletom, d) skok v višino z zaletom. Prijavnina ni.

Prijave je nasloviti pol ure pred pričetkom tekmovalstva na naslov: Lavoslav Mrnuh, Zagorje o/S. Tekmovanje se vrši po pravilih in pravilnikih JLAS. Najboljši v A in B skupini prejme diplomu. Stafeta 60 X 60 X 60 X 60 m. Najboljša četvorica prejme diplomu.

V mali dvorani Sokolskega doma tekma v table — tenis. Najboljši prejme diplomu in naslov »Prvak Zasavja v table — tenisu 1937.« Prijavnina 2.— din.

MALI OGLASI

Služba dobi

Seveda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovska

pomočnica
agilna, dobro upeljana v trgovini s mešanim blagom, se sprejme takoj za vodenje trgovine na vasi. Potrebna kaveja ali garancija. Ponudbe na področju Jutra v Celju pod značko »Agilna«.

20001-4

Krojaškega

pomočnica
preizkušena za velike komanje sprejme takoj na stalno službo. Redarja c. 8.

19998-1

Frizerka

perfektna v trajni, vodni in električni ondulaciji, dobi stalno mesto takoj ali po dogovoru. Istotam se sprejme vajenca. Ponudbe na Mirko Gasparin, Kranj.

19995-1

Kuharico

popolnoma samostojna, ki bi opravljala tudi vsa druga dela, iskam k manjši družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Dobra kuharica 300«.

19998-1

Mehanik

Sreten, samostojen, vojaški preizkušeni sprejme takoj na Ljubljano. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

19992-1

Gaterist

na polnočasovni dobi službo. Ponudbe s referencami, navedbo službovanj in plačilnih zahtevkov poslati na ogl. odd. Jutra pod »Gaterist«.

19990-1

Prodajalko

popolnoma sposobno v mešani stroki išče trgovina. Poročanje, Hrasovica. Ponudbe poslati takoj.

19710-1

Sedlarskega in

tapetniškega

pomočnika

vzajem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

19992-1

Služba išče

Vaska beseda 50 par, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Manufakturnist

14-letno prakso, 29-leten, samski s dobrih referencami, išče službo. Ponudbe prosi na ogl. odd. Jutra pod »Manufakturnist«.

19997-2

Barvarski mojster

išče službo za takoj ali pozneje. Posebno izkušen v barvanju nogavic na poseben način. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »715«.

19996-2

Mizarski pomočnik

išče službo pri splošnem mizarstvu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

19993-2

Manufakturnist

s večletno prakso, želi prenesti mesto. Ponudbe prosi na ogl. odd. Jutra pod »Agilno manufakturnist«.

19996-2

Lepo sobo

oddam 1 ali 2 gospodinjstvom. Istotam sprejem sestanovalek. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

19991-2

Samostojna

kuhara

želi mesta k boljši družini. Plemenite ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojna na 387«.

19993-2

Damski frizer

išče službo. Zmožen je trajne vodne in električne ondulacije. Nastopi lahko takoj. Ivan Sprenjak pri Popovcu, Gregorčičeva ulica 5.

19798-2

G. Th. Rothman:

VRTISMRČEK in ŠILONOSKA

Nove pustolovščine

76

Toda o sovi ni, hvala Bogu, ne duha ne sluha. Zato zlezeva spet na vrh, si opraviha sneg in se spustiva po bregu nizdol, da pridreva v jarek, ki se vleče ob znojku. Drsalik nimava več; torej morava peš nastopiti pot po ledu.

Prodaj

Seveda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroško posteljo

moderno, s okraski, dobro ohranjeno prodam. Tyrševa cesta 6/III, desno.

19967-6

Kupim

Seveda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kino-aparatur

zvočno kupim v družinski svrhu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro ohranjena — kino«.

19970-7

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah

ČERNE - juvelir

Ljubljana, Wolfova ulica 1.

12-36

Kapital

Seveda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

večje zneske Celjske Posojilnice d. d. Celje, sprejemam proti mesečnemu odplačilu ter in tabulaciji na prvo mesto poestva. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sigurnost zjamčen«.

19907-16

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov terjatve in vrednostne papirje

na vseh

poslovalnicah po najvišji ceni

takoj v gotovini

A. Planinšek

Ljubljana, Bethovnova ul. 14. Telefon 35-10

39-16

Hranilne vloge

kupite ali prodajte potom moje plaarne najbolje

RUDOLF ZORE

Ljubljana, Gledališka 12.

19999-16

Industrija barv

išče družabnika ali posejlo do 100.000 za nakup materiala. Resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Industrija«.

19991-16

Posest

Seveda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel

kompleksov posestov, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš ter vli lina asfaldja gradben. strokov. izkušnja posredovalec Kanaver Lovdij, Cesta 29. oktobra 6. Telefon 97-83. Pooblaščen graditelj in sodni cenitelj za nasvete, brezplačno na razpolago.

99-30

Stanovanje

Seveda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje

soba, kabinet, kuhinja, parket oddam za 1. sept. — Vprašati pri ge. Šiligoj, Kosovo 223, Zg. Siska.

19979-21

Dvosob. stanovanje

s pritlikinami, oddam, Cesta 29. oktobra (Rimska) 23.

19910-21

Trisob. stanovanje

s kopalnico v Dalmatinski ulici 3. III. nadst. oddam takoj eventuelno z novembrom. Polovredbe gradben. pisarna, Rimska c. 2/1.

19974-21

Stanovanja

Seveda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje

najraje s vrtem 9 — 3 sobno z vsem komfortom za namen takoj pri kolodvoru ali Rožni dolini. Bolgarska ul. 23/L.

19994-21a

Sobo, kuhinjo

in garažo (eventuelno jo postaviš sam) — iskam za oktober. Informacije Ostrožnik, trgovina, Pasaja — Nebotičnik.

20002-21a

Dijakne sobe

Seveda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

3 dijake(-inje)

ptujske gimnazije in boljših hiš, sprejemam dobro popolno oskrbo. Ponudbe pod »Oskrbo« na agenturko pisarno Pichler, Ptuj.

19565-22

Dva dijaka

nizjeloce iz boljše rodbine, sprejemam na dobro hrano ter zračno in solno stanovanje v centru mesta. Cena smerna. Pomoč pri učenju ter strogo nadzorstvo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

19942-22

Sobo odda

Seveda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prazno sobo

poleg drame, v visokem pritličju, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

20000-33

Mansardno sobo

prazno, čisto (luz peč) oddam takoj. Kolerija. Ki herjava 2, za Obrtno kolo.

19976-33

Sobico

oddam poštini šenki za pomoč v gospodinjstvu. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

19968-33

Izgubljeno

Seveda 1 Din, davok 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zapestna damska

ura zlata, se je izgubila od hotela Mikliš do Zelene jame. Pošten najditelj se prosi da jo vrne proti nagradi na naslov KAPEL, Prešernova 7, Moste.

19990-28

Dopisi

Vaska beseda 1 Din; davok 3 Din, za dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 20 Din.

Samostojna dama

išče za nedeljske zlate boljše gospoda. Ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Kolo«.

19997-24

Ženitve

Vaska beseda 3 Din; davok 3 Din, za dajanje naslova 8 Din; najmanjši znesek 20 Din.

19990-28

Fant

34-leten želi spoznati dobrodušno gospodinjstvo ali vdovo od 25 do 37 letno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Srečen zakon«.

20008-35

Med mestom

in deželo

posreduje »Jutrova mali oglašnik«

19979-21

Novosti

perila, obleke, pumparice i. t. d. nudi ceno

PRESKER,

Sv. Petra c. 24.

19994-21a

KLISEJE

END IN VECBARVNE

Jugografika

SV. PETRA NASIP ST. 23

19994-21a

Naročniki „Jutra“

so zavarovani

za 10.000 Din

19994-21a

NABAVA OVSA ZA VOJSKO.

Na podlagi Člena 86-98 zakona o drž. računovodstvu razpisujejo

DRUGE JAVNE USTME NE LICITACIJE

za nabavo ovsa,

ki se bodo vršile v intendanturi Savske divizijske oblasti na dan 23. avgusta, Dravske divizijske oblasti na dan 25. avgusta in Osješke divizijske oblasti na dan 27. avgusta 1937. leta ob 11. uri. Pogoje lahko ogledate v navedenih intendanturah.

Kavcija 5% vrednosti ponudbe se položi pri blagajnah drž. hipotekarne banke v Zagrebu in Ljubljani in Osješke divizijske oblasti v Osijeku najdalje do 10. ure navedenih dni.

Iz kancelarije Intendanture IV. armijske oblasti E. broj 10770 od 3. avgusta 1937. leta v Zagrebu.

19994-21a

Stavbeni material

izolacije vseh vrst, heraklith, keramika, šamot,

mavec, cevi, beli cement, se kupi najceneje pri

„Material“ Ljubljana,

Tyrševa 36 a

19994-21a

Zahvala!

Trgovski samopomoči v MARIBORU

izrekam iskreno zahvalo za izdatno in točno izplačilo posmrtnine po moji umrli materi MIKUŠ MARIJI.

Dovoljujem si trgovcem, kakor tudi drugim gospodarskim osebam toplo priporočati pristop k tej zelo kulantni in dobrodelni instituciji, ki nudi posmrtninsko zavarovanje proti zelo majhni premiji.

ŠMARTNO OB PAKI, dne 9. avgusta 1937.

MIKUŠ VLADO, trgovec — sin.

19994-21a

Neutolažljivi otroci in vnuki.

19994-21a

BRIDKA SMRT NAM JE DNE 7. T. M. IZTRGALA IZ POLNEGA

zdravja nadvse ljubljene starše in stare starše

Josipa in Berto Klemenčič

Zemski ostanke nepozabnih pokojnikov so bili položeni k večnemu počitku dne 9. t. m. v Splitu.

Dan in kraj maše zadušnice bomo objavili.

Split, Ljubljana, Maribor, dne 9. avgusta 1937.

19994-21a

Neutolažljivi otroci in vnuki.

19994-21a

V nedeljo nam je umrla naša dobra mama, oz. stara

mama, gospa

NABERGOJ FRANČIŠKA

roj. KOŠUTA

vdova po car. revizorju.

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 10. avgusta ob 16.30 na mestnem pokopališču.

Sv. maša zadušnica se bo brala 11. avgusta ob 7. uri v magdalenski župnijski cerkvi.

MARIBOR, dne 9. avgusta 1937.

Zalujoči otroci:

MILKO, DANILO, STANA por. KRAUT,

ter ostalo sorodstvo.

19994-21a

Kupuj domače

blago!

19994-21a

Božidar Valenta

šolski ravnatelj v pok., imejitelj reda Sv. Save IV. vrste

po dolgotrajni in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 85. letu svoje starosti.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 11. avgusta 1937, ob 2. uri popoldne, izpred hiše žalosti, Levstikova ul. št. 21, na pokopališču k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 9. avgusta 1937.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

19994-21a

Jernej Pogibov

ZELEZNIŠKI UPOKOJENEC

Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes, dne 10. avgusta ob pol 5. uri iz veže Splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 10. avgusta 1937.

Zalujoči rodbini POGIBOV in KEPEC</